Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT — פרייז 15 גראשען — היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 54 | Łódź, Czwartek 3 marca 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כ"ה אדר א' תרצ"ב | № 54

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — דרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פויליש - דייטשע אונטערהאנדלונגען

וועגען נייעם דייטשען צאל-טאריף

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש) אין צוזאַמענהאַנג מיט די פּראָיעקטען פון דער דייטשער רעגירונג וועגען הע̈כערען דעם צאָל-טאַריף פאַר די לענדער וועלכע האָבען נישט קיין האַנדעלס-טראַקטאַט מיט דייטשלאַנד, איז נעכטען אָפּגעהאַלטען געװאָרען אַ קאָנפערענץ אין וואַרשאַ פון דייטשען אַמבאַסאַדאָר אין פּוילען מיט פאָרשטעהער פון דער פּוילישער רעגירונג.

עס איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען דעם שאָדען וואָס פּוילען קען האָבען פון דעם נייעם צאָל.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען אין די נאָהענטע טעג צוזאַמענצורופען אַ 2-טע קאָנפערענץ אויף וועלכער עס זאָל רעגולירט ווערען דער עקספּאָרט צווישען פּוילען און דייטשלאַנד.

—=:0:=—

שטרייק פון 5 מינוט אין ווארשא

וואַרשאַ, 2. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָררעספּאָנדענט) אין אַלע פאַבריקען פון וואַרשאַ איז פאָרגעקומען אַ 5 מינוטדיגער שטרייק צום אָנדענק פון די געפאַלענע אַרבייטער אין זאַגלעמביע אַלס אויסדרוק פון סאָלידאַריטעט צום שטרייק פון קוילען אַרבייטער.

אַרום 10 אַ זייגער פריה האָט זיך דערהערט אַ פייפעריי פון די פאַבריקען סירענעס. אַלע פאַבריקען אויך ווערקשטאַטען האָבען זיך אָפּגעשטעלט. נאָך 5 מינוט האָט זיך די אַרבייט צוריק אָנגעהויבען. די רוה איז אין ערגעץ נישט געשטערט געוואָרען.

TOWARZYSTWO KREDYTOWE dla HANDLU SPOŻYWCZEGO w ŁODZI, Spółdz. z o. o.

ŁÓDŹ, STARY RYNEK 15, tel. 139-38

מאַכט דערמיט בעקאַנט, אַז די פערוואַלטונג האָט שוין איבערגענומען איהר אַמט און פיהרט איהרע פינקטליך און רעיעל

אלערארט באַנק-אָפּעראַציעס: איינקאַסאָ פון וועקסלען

איבערווייזונגען אויף אַלע שטעט פון פּוילען, ווי אויך אין אויסלאַנד, ערטיילט קרעדיטען, נעמט אָן וואקלאַדען אויף גינסטיגע צינזען, גיט ארויס אוואַנסען אויף איינקאַסאָ.

ס'טרעפען אננעמען **וואקלאַדען אויף אָפּשפּאָרונגס-ביכלעך פון 5 זל. אָן**

די באַנק איז טעטיג טעגליך (אויסער שבת און זונטאָג) פון 9 פריה ביז 1 מיטאָג און פון 3-4 נאָכמיטאָג.

1987 — די פערוואַלטונג.

פעראייניגטער קירזשנער-צעך אין לאדז, זאוואדזקא 4

דערמיט טיילען מיר מיט אַלע אונזערע קירזשנער-מייסטער, אַז היינט, דאנערשטאג, דעם 3-טען מערץ 1932, 8 אַ זייגער אין אָוונד קומט פאָר אין לאָקאַל פון צעך, זאַוואַדזקאַ 4

אַן אויסערגעוועהנליכע פערזאַמלונג

אויף וועלכער ס'וועט דעמאָנסטרירט ווערען דער סיסטעם פון'ם ניי-ערפונדענעם פּרעפּאַראַט „פעלאַדור" מיט גאַנץ נייע עקספּערימענטען. דאָס דעמאָנסטרירען וועט זיין זעהר אינטערעסאַנט פאַר'ן גאַנצען קירזשנער-פאַך.

בעמערקונג: ס'ווערט געבעטען צאַהלרייך צו ערשיינען און מיטצוברענגען שטיקלעך פוטער, נייע, שוואַכע, פערברענטע און צובראָכענע.

די פערוואַלטונג פון פעראייניגטען קירזשנער-צעך, זאַוואַדזקאַ 4

1355

Dr. med. JÓZEF IZYKSON

פּאָלודניאָוואַ 9, טעל. 75-210

אויערן, נאָז און האַלז-קראַנקהייטען שטים און שפּראַך-שטערונגען

צוריקגעקעהרט

עמפּפאַנגט פון 12 — 2 פאַרמ. און פון 5—7 נאָכמ.

Dr. med. M. Goldblumowa

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

האָט זיך איבערגעצויגען אויף פּילסודסקי 69 (עק גאַרוטאָוויטשאַ) טעל. 113-65

נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

אכטונג!

די בעזיצער פון די טעלעגען אויף קוילען פון 1—200 קענען זיך מעלדען היינט ביז 2 אַ זייגער ביי'ן פאַר לאָקאַל פון

„בוטה לחם", סאַלנאַ 14

בעמ.: מ'בעט מיטצוברענגען מיט זיך זעק. 1986

אומזיסטע מעדיצינישע הילף

ערטיילט דער הילפס-פעראיין

„נותן לחם"

סאַלנאַ 14

טעל. 145-43

שילדען א/ער ארט

שטהו, שנעל

און שפּאָט ביליג פאַרטיגט „ליטערא" אויס שילדענמאַלערײ 5 שוו. יאַקובאַ 5

צופאָהר מיט'ן טראַמוואַי 14 ביז פראַנציסקאַנער 17

אויף פערלאַנג קומט צו אייך אַ מענש און נעהמט אָן די אַרבייט אויפ'ן אָרט ביי אייך. פאַרהאַן אויך פערטיגע צו קויפען רעקלאַמע-פּלאַקאַטען אויף ברעטלעך, סטאָל טאָוועל מיט פערשיעדענע אָריגינעלע טעקסטען און אויפשריפטען פאַר יעדער בראַנזשע. 899

א הערצליכען מזל-טוב

ווינשען מיר אונזערע קוזינען

דוד מיליאנער און פרוי

צו דער חתונה פון זייער ליבע טאָכטער

פרל. **פייגא** מיט ה' **אברהם דוב העללער**

מיר ווינשען אייך, אַז איהר זאָלט פון זיי אַ סך נחת דערלעבען, ווי אויך דעם יונגען פּאָר ווינשען מיר אַ גליקליך און צופרידען צוזאַמענלעבען.

הערש וואלף בערקאן און פרוי.

ייך כשר!!!

מיר מאַכען בעקאַנט אונזער ג' קונדשאַפט, אַז דער איינצעלפערקויף פון דער וויין-און מעהד-פאַבריק פירמע

„פראגרעס"

אַלטער מאַרק 2, וואָס עקזיסטירט מיט דעם גרעסטען ערפאָלג אין איבערגעזעהן געזען גרעסטן

איז פערלעגט אין אלטער מארק 1.

צוליב רעקלאַמע פון ניי-ערעפענטען געוועלב, פערקויפען מיר

א פלאַש פון 1/4 ליטער גוטען ראָזינען-ווייַן נומ' 6 נור 75 גר.

און 1/4 ליטער דעם בעוואוסטען ראָזינען-וויין נומ' 7 נור 85 גר.

איבערצייגט אייך מיט אייער פאַמיליע, אַז הנאה האָבען פון גוטען ווייַן, וואָס קאָסט נישט טייער איז נאָר ביי דער פירמע „פראגרעס".

מיט אַכטונג וויין- און מעהד-פאַבריק

פירמע **„פראגרעס"**

אלטער מארק 2, טעל. 184-82

פאַר לערע פירטעל-ליטערדיגע פלעשער פון פירמע „פראגרעס" צאָהלען מיר 5 גר. פאַר באַטשינקע און קוואַרט-פלעשער—10 גר.

צו דער עפענטליכקייט!

הגם מיר ווילען זיך נישט אריינלאָזען אין קיין פּאָלעמיק מיט דעם אוואַנטוריסט ט. יאַסקאָוויטש, צוליב דעם אָבער וואָס ער איז אויסען די עפענטליכע מיינונג צו לענקען אויף אַ פאַלשען וועג, זעהען מיר געצוואונגען פעסטצושטעלען פאָלגענדעס: עס איז נישט אמת, אַז מיר זאָלען האָבען בעפאָלען דעם ה' יאַסקאָוויטש און איהם צושלאָגען און צושטאָכען. אמת איז, אַז בעת מיר האָבען זיך געטראָפען אין שחט-הויז מיט'ן ה' יאַסקאָוויטש איז דער ה' יאַסקאָוויטש אויף אונז אָנגעפאַלען מיט די שענדליכסטע זידל-ווערטער וואָס לאָזען זיך אויפ'ן פּאַפּיר נישט שרייבען און נור אַדאַנק אונזער קאַלטבלוטיגקייט איז אויסגעמיטען געוואָרען אַ געשלעג. נישט אמת איז, אַז מיר האָבען צו יאַסקאָוויטש'ן טענות וועגען פערקויפען ביליג פלייש. אמת איז, אַז יאַסקאָוויטש שיקט פּסדר צו מיר אונטערוועלט-מענשען, וועלכע סטראַשען מיך מיט קאָנסעקווענצען פאַר'ן אַראָפּלאָזען די פּרייזען פון פלייש. וועגען מיינע פּרייזען פון פלייש זענען איבערצייגט מיינע קונדען און אויך נישט מיינע קונדען קענען זיך אין דעם איבערצייגען. מיר וועלען מעהר מיט דעם יאַסקאָוויטש קיין פּאָלעמיק נישט פיהרען און פאַר'ן וועלען שאָדען בר נגען אונזער פירמע דורך פאַלש אינפאָרמירען די עפענטליכקייט ציהען מיר צו דעם ה' יאַסקאָוויטש צו דער פעראַנטוואָרטליכקייט.

מיט אַכטונג

געבר. הערצקע און משה פעלדראָן

יאַטקע אינהאַבער רינג פּאָמאָרסקאַ און מאַגיסטראַצקאַ. 1364

נאָך לאַנגע שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אין עלטער פון 51 יאָהר אין דעמזעלבען טאָג צו קבורה געקומען מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער און אונפערגעסליכער פאַטער, ברודער, שוואָגער און אָנקעל

נ"ע **יוסף** בן ר' **יעקב יהודה הכהן** ז"ל

ראטקאפף

(נעוואוינט זאַוואַדזקאַ 27)

וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

אונזער טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער שווער-געטראָפענער פאַמיליע **ראטקאפף** צוליב'ן טויט פון זייער אונפערגעסליכען מאַן און פאַטער

יוסף נ"ע

המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

פאַמיליע פּיעטרקאָווסקי

אַלעקסאַנדריסקאַ 12. 1362

ווענען א יודיש=אראבישער קאנפערענץ

זענען נישט פערהאן קיין פארשלאגען

ערקלערונג פון פראפ. בראדעצקי

לאנדאן, 2. (יט"א טעלעגראפיש) די עקזעקוטיוו פון דער יודישער אגענץ האט איינגעארדענט א פרעסע־קאנפערענץ.

פראפעסאר בראדעצקי האט רעפעריערט איבער פאליטישע פראגען. ער האט געזאגט, מען דארף נישט רעכענען, אז דער צווייטער טייל פון פרעבשער בעריכט זאל אזוי שנעל פערעפענטליכט ווערען.

די אלע ידיעות האט דער רעפערענט געזאגט, וועגען פארשלאגען מצד די אראבער, וועגען א רונד־טיש קאנפערענץ, שטימען נישט מיט דער ווירקליכקייט. קיין שום אזעלכער פארשלאג איז נישט פערהאן דער רעפערענט האפט, אז די ענגלישע רעגירונג וועט בעפרייען פון בייעם צאל די ארץ־ישראל פראדוקטען. ביימאן האט רעפערירט וועגען ערפאלג אין אמעריקע. בערל לאקער האט רעפערירט וועגען פינאנציעלע פראגען.

די רייזע פון מארשאל פילסודסקי

בוקארעשט 2 (ספ. טעל.) דא איז אנגעקומען מארשאל פילסודסקי אויף זיין רייזע קיין קאנסטאנצע, פון וואנען ער וועט היינט אפפאהרען קיין קאירא, וואו ער וועט פערברענגען אין אורלויב.

ארעסטען אין יודישען אקאדעמישען הויז

ווארשא, 2 (טעלעפאניש) נעכטען אין אוונט איז אין יודישען אקאדעמישען הויז פארגעקומען א מיטינג. עס איז אנגעקומען פאליציי און אדורכגעפיהרט א רעוויזיע. 7 פערזאן וועלכע האבען נישט געהאט קיין לעגיטימאציעס זענען ארעסטירט געווארען.

צוגערויבט לינדבערג'ס קינד

רויבער פערלאנגען 50,000 דאל. אויסלייז-געלד

ניו-יארק 2 (ספ. טעל.) באנדיטען האבען צוגערויבט דעם 19 ח שימריגען זוהן פון בעריהמטען לופט-פליהער לינדענבערג.

די ניו-יארקער פאליציי בעמיהט זיך אויסצוגעפינען די רויבער. מען ווארט, אז אין די נ:הענסטע טעג וועט אנקומען א בריף פון די רויבער, וועלכע וועלען פערלאנגען אויסלויף-געלד פארן צוגע ויבטען קינד.

ניו-יארק 2 (ספ. טעל.) לינדבערג האט בעקומען אויף דער פאסט א בריוו אין וועלכען מען שרייבט אים: אז זיין קינד איז געזונד. אין אז ער זאל אפווארטען אויף ווייטערדיגע אנווייזונגען צו וועלכע ער וועט זיך מוזען צופאסען כדי צוריק צו בעקומען זיין קינד.

ניו-יארק 2 (ספ טעל.) די רויבער פערלאנגען פון לינדבערגען 50,000 דאלאר אויסלייז-געלד פאר זיין צוגערויבט קינד.

צווייטע סעסיע פון אספת הנבחרים

ירושלים, 2. (יט"א טעלעגראפיש) דא האט זיך געעפענט די צווייטע יעהרליכע סעסיע פון אספת הנבחרים.

די סעסיע האט געעפענט בן צבי וועלכער האט געהאלטען א גרויסע ערעפענונגס־רעדע. ער האט בעריהרט די פראגע וועגען ארגאניזאציע פון די קהלות, וועגען דער ענטוויקלונג פון ישוב. דער רעדנער האט אנגעוויזען, אז די ענגלישע רעגירונג האט נאך ביז איצט נישט אויסגעפיהרט די בעשטימונגען פון מאקדאנאלד'ס בריף צום פראפעסאר ווייצמאן.

ווייטער האט בן צבי גערעדט וועגען די פאליטישע געפאהרען, און אז די גאנצע אויפמערקזאמקייט דארף זיין קאנצענטרירט אויף די פראגען וועגען אימיגראציע און ארבייט.

אויף בן צבי'ס פארשלאג איז בעעהרט געווארען מיט אויפשטעהען דאס אנדענקען פון די דריי געהרגעטע יודישע חלוצים.

שטורמישע אוואציעס האט מען געמאכט אוסישקינען צו זיין 50־יעהריגען יובל פון זיין טעטיגקייט.

עס איז אנגעקומען א בע... פון הויך־קאמיסאר, וועלכער דריקט אוס זיין וואונש פאר דער פרוכטבארער ארבייט.

אין נאמען פון דעם עקזעקוטיוו פון דער יודישער אגענץ האט בעגריסט ה' פארבשטיין. עס האט אויך בעגריסט הרב קוק און דיזענהאף.

אין פרעזידיום זענען די רעוויזיאניסטען נישט אריין.

אקציע צו בעפרייען די א"י-פראדוקטען פון נייעם ענגלישן צאל

לאנדאן, 2. (יט"א טעלעגראפיש) דעם 1־טען מערץ איז אריין אין קראפט דער נייער ענגלישער צאל טאריף. אפיציעל איז פארגעשטעלט געווארען אז דער נייער צאל טאריף איז אויך חל (אויף די ארץ־ישראל פראדוקטען. ווי מען אינפארמירט דער יט"א ווע־ען געפיהרט אונטערהאנדלונגען אז די ארץ ישראל פראדוקטען זאלען בעפרייט ווערען פון דעם נייעם צאל טאריף. גלייך מיט די פראדוקטען פון די אנדערע ענגלישע קאלאניעס.

בעאמטער צוגע'גנבעט 70,000 זל. פון דער מלוכה'שער ווערט פאפירען-פאבריק

ווארשע, 2 (טעלעפאניש) די קאנטראל קאמיסיע פון „באנק פאלסקי" האט אדורכגעפיהרט א קאנטראלע אין דער פאבריק פון ווערט-פאפירען און פעסטגעשטעלט, אז דער בעאמטער יוזעף איוטשארעק האט צוגע'גנבעט ווערט-פאפירען פאר 70,000 זל.

זעלבסטמארד פון א 6-יאהריג קינד

פויזען, 2. (ספ. טעל.) פון לעשנא טיילט מען מיט וועגען א שרעקליכען זעלבסטמארד פאל פון א 6 יעהריג קינד.

די קליינע מאריא צעלינסקא האט זיך אפגעגאסען מיט נאפט און זיך אונטערגעצונדען.

די 6 יעהריגע זעלבסטמערדערין איז אבער ראטעוועט געווארען. אין שפיטאל האט זי דערקלערט, אז די האט נישט קיין לוסט צום ל...

יאפאנישע נצחונות

כינעזער ציהען זיך צוריק

כינעזישע אקאפעס זענען ליידיג

לאנדאן, 2 (ספ טעל.) הינטער שאנכאי האט אין דער גאנצער נאכט אנגעהאלטען א פערביסענ'טער קאמף, וואס האט געברענגט די יאפאנער נצחונות קיאנג-וואן געפינט זיך אין גאנצען אין די הענד פון די יאפאנער, ביז 4 א זייגער פארטאגס האט די יאפאנישע ארטילעריע באמבארדירט קיאנג-וואו. אין דער בעשיסונג האבען אויך אנטייל גענומען די שיפען אויפ'ן טייך יאנג-טסע.

אין דערפריה האט זיך ארויסגעוויזען, אז די כינעזישע אקאפעס זענען ליידיג די יאפאנישע פיעכאטע איז דאן געגאנגען ווייטער און פערנומען טא סאנג אהן ווידערשטאנד מצד די כינעזער.

דאס אלץ בעווייזט, אז די כינעזישע נייןצענטע ארמעע ציהט זיך צוריק, די יאפאנער האבען גענומען 712 כינעזישע זעלנער אין געפאנגענשאפט.

אויך אויפ'ן פראנט הינטער שא פעי האבען די יאפאנער בעמערקט, אז די כינעזער טרעטען אפ. אין שאנכאי הערשט די איבערצייגונג, אז דער גייסט פון כינעזישען מיליטער האט זיך געבראכען.

פארוואס די כינעזער ציהען זיך צוריק

לאנדאן, 2 (ספ, טעל.) מען רעכענט, אז דאס כינעזישע מיליטער ציהט זיך צוריק אויף 20 קילאמעטער לויט'ן פערלאנג פון די יאפאנער. דער כינעזישער גענעראל וואנג, וועלכער איז נעכטען גענומען געווארען אין געפאנגענשאפט בעשטעטיגט די דאזיגע השערה.

אונטערהאנדלונגען און באמבעס

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.) די אונטערהאנדלונגען צווישען יאפאן און כינע, וואס קומען פאר אויף דער ענגלישער שיף. קומען ווייטער פאר. צו קיין פארשטענדיגונג איז אבער נאך נישט געקומען.

די יאפאנישע מיליטערישע אנפיהרונג ערקלערט, אז זיי זענען נישט אינפארמירט וועגען די דאזיגע אונטערהאנדלונגען און האלטען דעריבער נישט פאר מעגליך א וואפענשטילשטאנד.

ווען וועלען די יאפאנער מסכים זיין אויף א וואפענשטילשטאנד

לאנדאן, 2 (ספ. טעל.) לויט ידיעות פון טאקיא וועלען די יאפאנער ערשט דאן מסכים זיין אויף א וואפענשטילשטאנד, ווען דאס כינעזישע מיליטער וועט זיך האבען צוריקגעצויגען אויף 20 קילאמעטער פון שאנכיי.

יאפאנישע נצחונות

פערנומען א וויכטיגען סטראטעגישען פונקט

שאנכאי 2 (ספ. טעל.) דאס פערנעהמען דורך די יאפאנער טא-סאנג איז געווען דאס גרעסטע געשעהעניש אין די לעצטע קאמפען.

טא-סאנג איז א סטראטעגישער פונקט פון גרעסטער בעדייטונג.

דאס האט געצוואונגען די כינעזער צוריקצוציהען זיך.

גענעראל שיראקאווא

וועלכער פיהרט אן מיט די יאפאנישע מיליטערישע פיחות ביי שאנכאי

דער קריג אין ווייטען מזרח

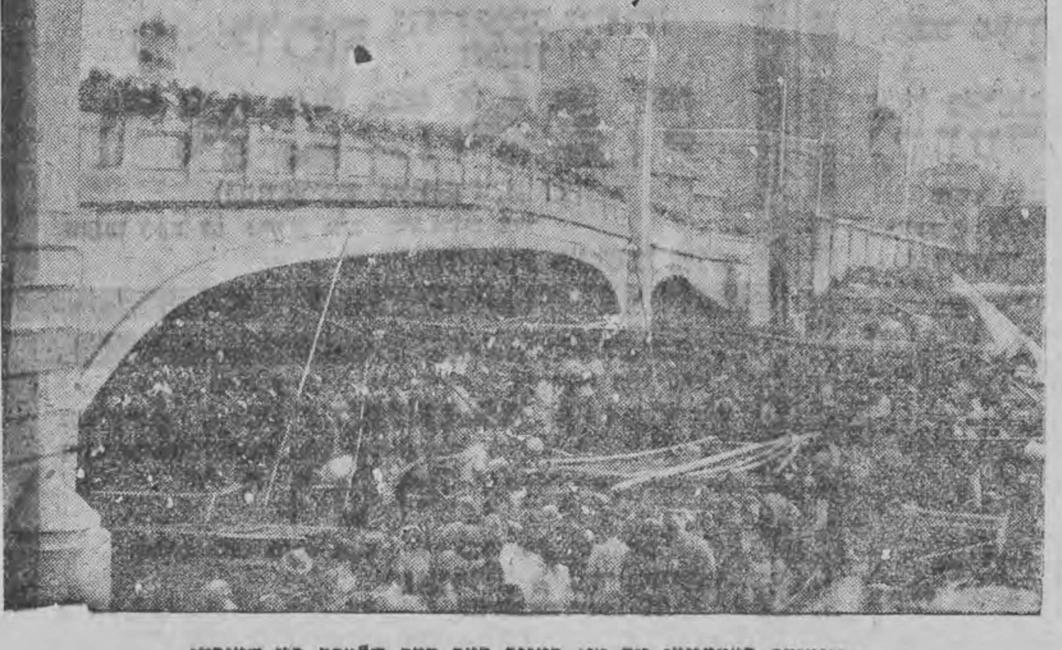

כינעזער ראטעווען זיך אין פאניק פאר דער שלאכט ביי שאנכאי.

סאלדאטען פון דער כינעזישער 19-טע ארמעי, וועלכע ווערט גערעכענט פאר דער בעסטער אין כינע, ביי דער פערטיידיגונג פון א פאזיציע נעבען שאנכאי.

ערלויבט 32.000 אומלעגאלע עמיגראנטן

ווייטער צו פערבלייבן אין די פעראייניגטע שטאטען

וואשינגטאן. (יט״א) דער ארבייטס-דעפארטאמענט ביי דער אמעריקאנער רעגירונג האט די טאג פערעפענטליכט א בעריכט, פון וועלכען עס איז צו זעהען, אז אין משך פון לעצטע דריטהאלבען יאהר האבען 32 טויזענד פערזאן, וואס זענען אהן ענטשפרעכענדע ערלויבנישען געקומען אין די פעראייניגטע שטאטען, בעקומען די געזעצליכע מעגליכקייט צו רעגיסטרירען זיך און אננעמען די נויטיגע שריט פאר זייער נאטוראליזאציע אלס אמעריקאנער בירגער. די אלע רעגיסטרירטע וואוינען שוין זייט פיל יאהרען אין אמעריקא, און דעריבער האט מען לויט זיי נישט געקענט אנווענדען די דעפארטאציע-פארשריפטען. 1,251 פון דער איינגעמיינער צאהל איצט-רעגיסטרירטע האבען אימיגרירט קיין אמעריקא העכער 40 יאהר צוריק, פאר דעם יאהר 1891. דער גרעסטער טייל אבער, 17.913 פערזאן, האט איינגעוואנדערט אין די יאהרען 1911 ביז 1920.

נאך דער שאפונג פון אמעריקאנער פרא-פאלעסטינא-קאמיטעט

וואשינגטאן, (יט״א) ראבי דר. סטעפען ווייז האט אבגעהאלטען א קאנפערענץ מיט דעם פארזיצער פון דער אויטערן-קאמיטע אין אמעריקאנער סענאט סענאטאר באראה, מיט וועלכען ער האט ארומגערעדט א רייה פראגען אין צוזאמענהאנג מיט דער ארגאניזאציע פון דעם אמעריקאנער פרא פאלעסטינא-קאמיטעט. סענ. באראה האט אויסגעדריקט זיין טיפע פעראינטערעסירונג פאר די אויפגאבען פון קאמיטעט און האט צוגעזאגט זיין גאנצע צוזאמענארבייט מיט זיינע ארגאנען. ווי עס ווערט געדרוקט, וועט סענ. באראה פערנעמען א זעהר וויכטיגע שטעלונג אין דער ארגאניזאציע פון דעם אמעריקאנער פרא-פאלעסטינע-קאמיטעט.

דר. ווייז האט אויך בעזוכט דעם וויצע-פרעזידענט פון די פעראייניגטע שטאטען קורטיס, וועלכען ער האט געדאנקט פאר זיין אנטייל אין דער גרינדונג פון פרא פאלעסטינא-קאמיטעט.

אין דער נייער מאנדזשורישער רעפובליק

מוקדען, 2. (ספ. טעל.) נעכטען איז בארמעל פראקלאמירט געווארען די נייע אומאפהענגיגע מאנדזשורישע רעפובליק. די שטאט איז בעצירט מיט אינטערנאציאנאלע פעהנער. די נייע רעגירונג וועט איבערנעהמען די מאכט אפיציעל שבת אין דער נייער הויפט שטאט טשאן—טשון.

לאנד-צוזאמענפאר פון ארטאדאקסישע קהלות אין טראנסילוואניען

בוקארעשט, (יט״א) אין דעזש (טראנסילוואניען) איז פארגעקומען די לאנדעס-קאנפערענץ פון די ארטאדאקסישע יודישע קהלות אין טראנסילוואניען. אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט העכער 100 דעלעגאטען.

אין מיטעלפונקט פון די בעראטונגען איז געשטאנען די פראגע וועגען דער קריטישער פינאנציעלער לאגע פון די קהלות, וועלכע האבען אונגעהויערע שוועריגקייטען ביים אויסהאלטען זייערע אינסטיטוציעס. עס איז בעשלאסען געווארען אנצונעמען ענערגישע שריט ביי דער רעגירונג וועגען דער הכרזונג פון די מלוכה-סובווענציע פאר די ארטאדאקסישע יודישע קהלות און וועגען בעפרייען יודישע שילער אין די מלוכה-שולען פון דער פליכט צו בעטייליגען זיך אום שבת און יודישע ימים טובים אין די שריפטליכע ארבייטען.

אלס פרעזעס פון ארטאדאקסישען קהלות-לאנד-פערבאנד אין טראנסילוואניען איז אויסגעוועהלט געווארען אובער-ראבינער אלבערט ווייזעל פון טורדא. די ארטאדאקסישע קאנפערענץ פאר טראנסילוואניען וועט איבערגעטראגען ווערען פון ביסטריץ אין א גרעסערער שטאט, ווארשיינליך קיין קלויזענבורג אדער גרויס-ווארדיין (ארדעא-מארע).

פרעטענדענט אויפ׳ן שפאנישן טראן

פעטער פון עקסקעניג אלפאנס דאן אלפאנס קארלאס

10.000 קויהלען-ארבייטער ווערען רעדוצירט

סאסנאוויץ, 2. (טעלעפאניש) די קויהלען-מאגנאטען האבען ערקלערט, אז זיי וועלען רעדוצירען 10,000 ארבייטער פון די קויהלען-גרובען.

צום פאשיסטישען פוטש אין פינלאנד

רעכטס — פינלענדישער פרעמיער סוינילא, אין מיט — דער מלוכה פרעזידענט סווינהופוואור, לינקס — שעף פון גענעראל-שטאב וואלעניוס, דער פירער פון די בעוואפענטע לאפא-אפטיילונגען.

דער פיהרער פון די פינלענדישע פאשיסטען קאסאלא

די „גאלדענע פאהן״ געפלאנט צו רויבען נאך איין קינד אין ווילנע

געשפרעך אין קאבינעט פון פאליציי-קאמיסאר. — גרויסע נאכט-אבלאוועס. — קאנפראנטאציעס מיט צוויי געלע און דריי ברונעטע

ווילנע. די אויספארשונג וועגען דער סענסאציאנעלער נישט-געלונגענער שאנטאזש-אפערע מיט אוועקרויבען דעם 8-יאהריגען יונגעלע יאסעלע ליבאוויטש דויערט ווייטער און ענטפלעקט אלץ נייע זאכען פון דער ווילנער אונטער-וועלט, וועלכע זענען זעהר כאראקטעריסטיש און אינטערעסאנט.

אין צוויי טעג ארום וועט איהר האבען אייער זוהן צוריק

פרייטאג אוונד ווען די עלטערען פון צוגערויבטען קינד האבען זיך נאך געפונען אונטער׳ן שטארקען רושם פון דער אוועקרויבונג פון זייער זוהן זענען די עלטערען מיט׳ן יונגעלעס זיידע — גארדאנער און ה׳ גאטפריד געקומען אין קרימינאל-פאליציי בעטען רחמים די פאליציי זאל אלץ טון בכדי אפצוגעפונען דעם פערשוואונדענעם יונגעלע.

דער פאליציי-קאמיסאר האט דאן בערוהיגט די עלטערען און פערזיכערט זיי אז דאס יונגעלע וועט זיך אפגעפינען.

גרויסע נאכט-אבלאוועס

די נאכט האט די ווילנער קרימינאל-פאליציי דורכגעפיהרט אין שטאט א גאנצע רייה אבלאוועס אין פערשיעדענע גנבה׳שע מליגות און אנדערע פערדעכטיגע לאקאלען, האט אבער גארנישט געפונען. עטליכע מאל האט זיך שוין דער פאליציי געדוכט, אז זי איז געפאלען אויפ׳ן ריכטיגען שפור, אין אלע פאלען האט זיך אבער ארויסגעוויזען אז די פאליציי ווייזט זיך טועה.

אין משך פון דער נאכט זענען דורכגעפיהרט געווארען ווייטערדיגע ארעסטען.

טונקעלע פונקטען

די גאנצע קאנסטרואירטע דורך דער פאליציי געביידע, ווי אזוי ס׳איז צוגערויבט געווארען דאס יונגעלע, ווער האט זיך דירעקט בעטייליגט אין דער צורויבונג און וויפיל פערזאן האבען זיך געדארפט טיילען מיט׳ן ריווח פון פופצעהן טויזענד זלאטעס פערמאגט נאך עטליכע טונקעלע און אומקלארע פונקטען. אזוי למשל איז נאך דער פאליציי ביז׳ן היינטיגען טאג נישט געלונגען פעסטצושטעלען וועלכער דראזשקער האט אפגעפיהרט דעם יונגעלע צום ראטוש, ווער האט איבערגעגעבען יאנקובען דעם בריף, וועלכען ער האט דערנאך צוגעשטעלט ליבאוויטש׳ן א.אז.וו.

יאנקון טענה׳ט, אז ער האט קיין שום אנטייל אין דער צורויבונג נישט גענומען, ווען ער איז געשטאנען ביים ראטוש איז צו איהם צוגעגאנגען אן אומבעקאנטער יודישער יונגערמאן א דארליכער פון מיטעלען וואוקס וועלכער האט איהם געגעבען א 2-גילדענדיגע מטבע און געהייסען אפטראגען דעם בריף ליבאוויטשען. יאנקונס דערקלערונגען וועקן אבער נישט ביי דער פאליציי קיין צוטרוי, מחמת יאנקון איז בעקאנט פון זיינע בעציהונגען מיט די מיטגלידער פון דער „גאלדענער פאהן״ און זיין קרימינעלע פערגאנגענהייט — אלס מיטגליד פון רישס באנדע.

יאנקון ווערט קאנפראנטירט מיט 2 געלע און 3 ברונעטען

נישט געקוקט אויף דעם זענען נעכטען ארעסטירט געווארען פינף פערזאן אויף וועלכע די פאליציי האט געהאט אחשד, אז זיי האבען דאס איבערגעגעבען יאנקונען דעם בריף, אלע ארעסטירטע זענען דארליכע יודישע יונגעלייט דריי ברונעטען און צוויי געלע.

יאנקון איז געבראכט געווארען פון צענטראל ארעסט אין אויספארשונגס-אמט, ער איז קאנפראנטירט געווארען מיט די פערהאלטענע.

יאנקון האט אבער ערקלערט אז דער וואס האט איהם איבערגעגעבען דעם בריף איז געוועזן אנ׳אנדערער.

פארוואס זענען ארעסטירט געווארען פרייזינגער און קאץ

צווישען אנדערע זענען אין שייכות מיט דער אפערע פערהאלטען געווארען פרייזינגער און קאץ. די פאליציי ווארפט זיי פאר, אלס מיטגלידער פון דער „גאלדענער פאהן״ האבען זיך בעטייליגט אין דער בעראטונג ביי לעווינסאנען אין שטוב און האבען געדארפט בעקומען א חלק פון ריווח.

קאץ און פרייזינגער האבען בעת דער אויספארשונג דערקלערט, אז זיי האבען זיך נישט בעטייליגט אין דער צורויבונג פון קינד און האבען ערשט נאך זייער ארעסט זיך דערוואוסט, אז אזא מאל איז פארגעקומען אין ווילנע.

אין יאהר 1923 האט די „גאלדענע פאהן״ געפלאנט צו רויבען א קינד

פון פאליציאישע קוועלען גיט מען אונז איבער אז די פערהאלטענע מיטגלידער פון „גאלדענער פאהן״ וועלכע זענען שוין לויט דער פעראורטיילונג פון פראקוראר ארייננגעזעצט געווארען אין לוקישקער תפיסה, האבען נאך אין יאהר 1923 געפלאנט אוועקצורויבען א יודיש קינד און פאדערען פאר איהם אויסקויף-געלד.

אלץ איז שוין געווען דעמאלט ארגאניזירט אין לעצטען מאמענט האט מען זיך אבער געמוזט אפזאגען פון דעם פלאן, מחמת די מיטגלידער פון דער איצטיגער „גאלדענער פאהן״ וועלכע האבען נאך דעמאלט געהערט צום אזוי גערופענעם „ברידער-פעראיין״ האבען זיך דערוואוסט אז די פאליציי איז אינפארמירט געווארען פון זייער פלאן, די פאליציי האלט אז די בעהויפטונג אז דאס קינד איז צוגערויבט געווארען פון דער „גאלדענער פאהן״ איז א ריכטיגע.

בעפרייט דעם אומשולדיג ארעסטירטען רעכעס

ווי מיר דערוויסען זיך, איז נעכטען אוונד בעפרייט געווארען פון ארעסט דער יודישער יונגערמאן רעכעס, וועלכער איז ווי מיר האבען נעכטען געשריבען אויך ארעסטירט געווארען אין שייכות מיט דער צורויבונג פון יונגעלע. עס האט זיך ארויס געוויזען אז רעכעס האט צו דער גאנצער געשיכטע קיין שום שייכות נישט, ער האט זיך צופעליג געפונען אויפ׳ן הויף וואו ס׳איז דורכגעפיהרט געווארען א רעוויזיע, ער איז בעת מעשה פערהאלטען געווארען, מחמת ער האט ביי זיך נישט געהאט קיין דאקומענטען. נעכטען האט זיך ארויסגעוויזען אז ער איז אומשולדיג, און מ׳האט איהם בעפרייט.

נאך איין ארעסטירטער

ווי מיר דערוויסען זיך איצט פון א זיכערער קוועלע, איז אין שייכות מיט דער געשיכטע ארעסטירט געווארען נאך איין פערזאן, א געוויסער יאמבורסקי בעקאנט אונטער׳ן צונאמען „קיאליקאט״ ווי ס׳איז פעסטגעשטעלט געווארען, זענען יאמבורסקיס פונקציעס בעשטאנען אין אבסערווירען ליבאוויטשעס וואוינונג און וועגען יעדער זאך מיטטיילען די ארגאניזאטארען פון דער שאנטאזש-אפערע, יאמבורסקי איז ארייננגעזעצט געווארען אין לוקישקער טורמע.

די ערשטע פאליציאישע אויספארשונג פערענדיגט

ווי מיר דערוויסען זיך, איז די ערשטע פאליציאישע אויספארשונג וועגען דער אפערע פערענדיגט געווארען און אלע אקטען פון ענין זענען איבערגעשיקט געווארען אין רשות פון אויספארשונגס-ריכטער.

לאדז, 3 מערץ 1932

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 3 מערץ 1932

דער פעלקער־בונד פאר א נסיון

היינט קומט זיך צונויף אין גענף די אויסער־ארדענטליכע סעסיע פון פעלקער־בונד. די סעסיע איז צונויפגערופען געווארען לויט דעם פערלאנג פון כינע, כדי צו בעהאנדלען דעם יאפאניש־כינעזי־שען קאנפליקט, מע דארף אונטערשטרייכען: דאס וועט זיין א סעסיע נישט פון ראט פון דער פעלקער־ליגע, נאר דער פלענום אין וועלכען עס דארפען זיך בעטייליגען אלע מיטגלידער פון פעלקער־בונד.

דעם ראט איז עטליכע מאל געלונגען זיך א־רויסצודרעהען פון אנגעהמען אן'ענטשיידענע שטע־לונג אין קאנפליקט צווישען די צוויי אזיאטישע מלוכות, וועלכע געהערען ביידע צום פעלקער־בונד און אויב אויך דער פלענום פון דער ליגע וועט נישט האבען דעם מוט איינצונעהמען א קלארע און אפענע שטעלונג וועגען דער רויבעריי, וועלכע יא־פאן מאכט פאר זיך סיסטעם אין די אינטערנאציא־נאלע בעציהונגען, דאן וועט דער אויטאריטעט פון פעלקערבונד ליידען אזא קלאפ, פון וועלכען עס וועט איהם זעהר שווער זיין צו קומען צו זיך.

די פלענער און פאליטיקער, וועלכע שטעהען אין דינסט פון די קאלאניאלע אינטערעסען פון דער אדער יענער מלוכה, פון פראנקרייך, ענגלאנד און אנדערע האבען אונטערגענומען א לעבהאפטיגע קאמ־פאניע געגען אן'אינטערווענץ אין די געשעהעני־שען אויפ'ן ווייטען מזרח. די ארגומענטירען דאס דערמיט, אז אזא מין אינטערווענץ קאן פונאנדער־פלאקערען נאך א גרעסערע שרפה אויף דער וועלט, אבער דערביי פערשווייגען זיי אן'אנדער זאך, דהיינו, דער פאקט, וואס דער ווילקער פון יאפאן בלייבט אונבעשטראפט מאכט א שטריך אין אלע בעגריפען וועגען רעכט און געזעץ, וועגען וועלכע עס איז נישט נארמען פון אינטערנאציאנאלע בעציהונגען אז די האנדלונג פון יאפאן שאפט א מצב פון מעג־ליכען קריג פון אלע געגען אלע, און דערמיט פיל־שטענדיג אונטער יעדעס געפיהל פון זיכערקייט אין דער וועלט.

דער פעלקערבונד האט גענוג מיטלען אויף צו רופען יאפאן צו ארדנונג. דאס איז אפילו פאראויס געזעהען אין סטאטוט פון פעלקער־בונד. אין עס איז נישט דערמאנט נויטיג צו שיקען מיליטער און פלאטען אויפ'ן ווייטען מזרח, כדי איינצוהאלטען די אפעטיטען פון די יאפאנער. עס זענען פעראהן אנדערע מיטלען צו צווינגען די מלוכה, וועלכע טרעט ארויס געגען אינטערנאציאנאלע רעכט: בלאקאדע, עקאנאמישער באיקאט, פינאנציעלער דרוק. דאס זענען אלץ מיטלען, וואס מוזען האבען א ווירקונג און מוזען איינהאלטען דאס לאנד, וואס האט זיך אין די אימפעריאליסטישע שטרעבונגען צופיל פערגאלא־פירט.

איבריגענס איז מעגליך, אז עס וועט גארנישט דארפען קומען צו דער אנווענדונג פון אזעלכע מיטלען. אויב יאפאן וועט דערהערען מצד דעם פעל־קער־בונד א דעצידירטע שטים, וועט זי זיך ווארשיינליך אליין ארויסציהען פון דער אקציע. זעהט מען דאך, אז יאפאן איז שוין מסכים איבערצוגעבען דעם קאנפליקט צו ענטשיידען פרעמדע קאנקטאר־רען, געגען וואס זי איז ביז איצט ארויסגעטראטען מיט דער גאנצער ענערגיע. שוין דער פאקט גופא, וואס עס איז צונויפגערופען געווארען דער פעל־קער־בונד צו בעהאנדלען די לאגע אויפ'ן ווייטען מזרח האט געמוזט ווירקען אויסניכטערנדיג אויף יאפאן. די סכנה, וואס דראהט פון ווייטען מזרח, איז זעהר א גרויסע, כינע הויבט אן קומען צו זיך און צו שטעלען א ווירקזאמען ווידערשטאנד די אנגרי־פען פון יאפאן. די סאוויעטען ווילען זיך אויס־דרעהען פון קריג, אבער זעהענדיג אין וואסער סכנה עס שטעהען זייערע אינטערעסען (די יאפא־נער בעדראהען וולאדיוואסטאק) גרייטען זיי זיך אויף יעדען פאל ענערגיש צום קריג. די פעראייניגטע שטאטען קאנצענטרירען זייער פלאט אויפ'ן פא־ציפישען אקעאן, די אטמאספער איז אנגעלאדען מיט שטורם־וואלקענס, ביי דער דאזיגער סיטואציע ווערט דער פעלקערבונד געשטעלט פאר א גרויסען נסיון, ער דארף בעווייזען אויף דער איצטיגער סעסיע, צי שטעלט ער מיט זיך פאר א פאקטאר, וואס האט א דעה און ווירקונג אין די אינטערנא־ציאנאלע בעציהונגען אדער ער איז נישט מעהר ווי אן'אילוזיע פון א בעל־חלומות.

ם.

—=):0:(=—

א פערשטענדיגונג צווישען פראנקרייך און דייטשלאנד

אמעריקאנער זשורנאליסט ניקערבאקער ביים דייטשען אינדוסטרי־מאגנאט קרופ פאן באלען

דער בעקאנטער אמעריקאנער זשורנאליסט ני־קערבאקער וועלכער, ווי מיר האבען שוין געהאט פערנאטירט, "רייזט איצט ארום איבער דייטשלאנד" איז אויפגענומען געווארען דורך דעם אייגענטימער פון די בעריהמטע דייטשע מעטאלורגישע ווערק פון קרופ'ן אין עסען, ד"ר גוסטאוו קרופ פאן באלען.

דער אינדוסטריע־מאגנאט האט אויך בעוויליגט צו געבען דעם זשורנאליסט אן'אינטערוויו און דאס וועט זיין דער ערשטער אינטערוויו וועלכען קרופ האט איבערהויפט ערטיילט פאר א פארשטע־הער פון דער פרעסע.

ניקערבאקער דערצעהלט וועגען זיינע איינדרי־קען ביים בעזוכען די גיגאנטישע פאבריקען, וועל־כע שטעהען איצט כמעט שטיל. ער גיט איבער א פאנטאסטיש בילד פון א פרעס, וואס אזעלכער איז נישטא מעהר אין דער וועלט. דער פרעס איז ב־כח אויפצוהויבען אין דער לופטען א מאסע פון צוויי לאקאמאטיווען. און אין די וואונדערמאשין שטעהט אויך אהן א שטאר ארבייט.

ווען זיי זענען פערביי־געגאנגען דעם פרעס, האט זיך פאן באלען געווענדעט צום זשורנאליסט:

איהר פרעגט פארוואס מיר ארבייטען נישט? קודם כל צוליב דעם כאאס אין האנדעל, אין פי־נאנץ־וועזען און אין דער אינדוסטריע, וואס איז א־רויסגערופען געווארען דורך די רעפאראציעס. די ענטשעדיגונגען וואס דריקען אויף דייטשלאנד, די אונזיכערקייט, צי וועט מען זיי דארפען ווידער צאהלען אדער נישט, פערטרייבט פון דייטשלאנד דעם קאפיטאל, וועלכער וואלט געקאנט ארבייטען אין לאנד גופא. ווען דייטשלאנד וואלט נישט געזען געצוואונגען צו צאהלען די ענטשעדיגונגען, וואלט זי געקאנט אויסקומען אויך אהן אויסלענדישען קאפיטאל.

דער זשורנאליסט האט זיך דאן געווענדעט צום מאגנאט און האט איהם געבעטען צו ענטפערען אהן פאליטישע און פסיכאלאגישע דריידלען: צי קאן דייטשלאנד צאהלען די ענטשעדיגונגען אדער זי קאן נישט צאהלען?

פאן באלען האט דערויף געענטפערט: טעא־רעטיש גערעדט, יא, ווען מען וואלט אונז געלאזט עקספארטירען. אבער די מעשה איז דאס, וואס מען לאזט אונז נישט. מיר קאנען אויסארבייטען וואסער קוואנטום סחורה מען וויל נאר. אבער די מערק פון דער גאנצער וועלט זענען דאך פאר אונז פערשלא־סען. ענגלאנד האט פערגרעסערט איהרע צאל־שאר־ניפען. אין פראנקרייך, איטאליען, אין דער שווייץ, אין די באלקאן־לענדער, אומעטום, ווא מען ווארפט נאר א בליק, זעהען די גרעניצען פאר די דייטשע סחורות פערשלאסען.

ניקערבאקער שרייבט ווייטער: אין גאנץ דיי־טשלאנד איז נישטא א מענש, וועלכען איך וואלט געפרעגט די פראגע צי האלט ער פאר מעגליך א פערשטענדיגונג צווישען דייטשלאנד און פראנקרייך, ווייל מען דארף געדענקען, אז וואס אין פעברואר 1923 האט א פראנצויזישער קארפוס פערנומען דעם רוהר־געביט, און מע"ץ האט די ליי־טונג פון קרופס פאבריקען אפגעשטעלט די ארבייט. בעת דער קאנפערענץ צווישען די פראנצויזען און די פארשטעהער פון די דייטשע ארבייטער, האבען די פראנצויזישע זעלנער געעפענט א שיסעריי איבער די ארבייטער, 13 מענשען זענען דעמאלט דער־הרגעט געווארען און ניינציג זענען שווער פער־וואונדעט געווארען, דעם 1־טען מאי איז קרופ פאן באלען ארעסטירט געווארען. ער איז געשטעלט גע־ווארען פאר א געריכט און איז פערמשפט געווארען צו פופצעהן יאהר טורמע. אין משך פון זעקס חדשים האט ער זיך געפונען אין דער עסענער טורמע, ער האט געמוזט אויסהאלטען די דיסציפלין ווי א גע־וועהנליכער קאטארזשניק. אין אקטאבער האט מען איהם בעפרייט אונטער אן'עהרענווארט און ער איז צוריק אוועק אין זיין ביורא אין עסען.

אויף דער פראגע פון ניקערבאקער האט פאן באלען געענטפערט:

איך האלט א דייטש־פראנצויזישע פערשטענ־דיגונג פאר מעגליך, און פאר געוואונשען, אבער איך האלט אז אזא פערשטענדיגונג וועט קאנען קו־מען ערשט, ווען די פראגע פון די ענטשעדיגונגען וועט זיין געלעזט.

דער אינטערעס צו דער סאוויעטישער דעלעגאציע

אויף דער גענפער ענטוואפנונגס־קאנפערענץ

אין א קארעספאנדענץ פון גענף שרייבט די בערלינער צייטונג „טעמפא":

דער סאוויעטישער קאמיסאר פאר אויסער־ליכע ענינים ליטווינאוו און די מיטגלידער פון זיין דעלעגאציע בעפינען זיך איצט אין גענף אין צענטער פון דער אויפמערזאמקייט וואסערע פארמען עס נעהמט דערביי און די נייגעריגקייט פון דער העכערער געזעלשאפט בעווייזט דער פאלגענדער פאקט.

א בעקאנטער אריסטאקראטישער קלוב, וואס האט א נאמען אין דער וועלט, האט איינגעארדענט א פייערליכען פרישטיק לכבוד ליטווינאוו'ן, זיין פרוי און די מיטגלידער פון דער סאוויעטישער דעלעגאציע. 260 אריסטאקראטען און סאליד'ע בורזשויען האבען געפיהרט צווישען זיך א שטרייט פאר דעם כבוד צו זיצען ביים טיש וואס נעהנטער צו ליטווינאוו'ן אדער צו זיין פרוי. עס איז איבריג צו זאגען, אז די בילעטען אויפ'ן פרישטיק זענען פערקויפט געווארען מיט עטליכע טאג פריהער.

די פרויען זענען נאר ארויס פון די כלים. ביים פרישטיק, צוויי גרעפינס און זעקס בארא־נעסעס זענען געווען די נאהענסטע שכנים פון ליטווינאוו'ן. די טואלעטען פון די דאמען האבען ממש פער־בלענדעט. דאס בעווייזען זיך פון סאוויעטישען קאמיסאר און זיין פרוי איז געווען אן'אמת'ער טריומף פאר זיי. צום פרישטיק זענען געקומען אויך ראדעק, לונאטשארסקי און צוויי רויטע גענע־ראלען.

דער קארעספאנדענט פון „טעמפא" קאן זיך נישט אנוואונדערן. פארוואס האט עס די אינ־טערנאציאנאלע אריסטאקראטיע אזא אינטערעס און סימפאטיע פאר די באלשעוויסטישע פארשטעהער.

אויפ'ן באדען פון די בעציהונגען צו דער סאוויעטישער דעלעגאציע איז אין גענף געקומען צו א כאראקטעריסטישען אינצידענט. איין גרויסער אוניווערסאל־מאגאזין האט אין טאג, ווען די ענט־וואפענונגס־קאנפערענץ איז געעפענט געווארען, ארויסגעהאנגען איבער'ן מאגאזין די פאהנען פון אלע בעטייליגטע מלוכות. צווישען אנדערע האט אויך איבער'ן מאגאזין געפלאטערט די רויטע סאוויעטישע פאהן מיט די סאוויעטישע עמבלעמען. געגען אזא אויפפיהרונג פון דעם מאגאזין זענען העפטיג ארויסגעטראטען איינציגע גענפער צייטונגען, וועלכע זענען געווארען עמפערט ווי קומט עס א רויטע פאהן איבער א סאלידען שווייצארישען מאגאזין. די לייטונג פון מאגאזין האט זיך באלד געאיילט די סאוויעטישע פאהן צו בעזייטיגען. ווי מ'שמועסט, האט די סאוויעטישע דעלעגאציע בע־שלאסען ביים מאכען פערשידענע איינקויפען דעם דאזיגען מאגאזין צו באיקאטירען.

אויספארשונגס־ריכטער פון עלילת־דם־פראצעס געשטארבען

ער האט געאפפערט זיין ריכטער־קאריערע, כדי צו בעווייזען הילזנער'ס אונשולד

פ ר א ג (י.ט.א.) אין קעניגסגרעץ (בעהמען) איז געשטארבען ד"ר אטא באודיש, גע"ו. אויס־פארשונגס ריכטער אין עסטרייכישען מלוכה־דינסט, מיט וועמענס נאמען עס איז געווען פארבינדען די בעריהמטע עלילת־דם־אפערע פון לעאפאלד הילזנער פון יאהר 1899.

ד"ר אטא באודיש איז געווען דער אויס־פארשונגס־ריכטער, וועלכער האט דער ערשטער בעטראכט די עלילת דם־אנקלאגע געגען הילזנער'ן. ד"ר באודיש איז אבער געווען איבערצייגט אין הילזנער'ס אונשולד, ער האט זיך דעריבער אפגע־זאגט פון אויספיהרען זיינע אמטליכע בעשולדי־גונגס־פונקציעס, געבראכט א קרבן זיין ריכטער־קאריערע און זיך פעראייניגט מיט פראפ. מאסאריק, דעם איצטיגען פרעזידענט פון דער טשעכאסלא־וואקישער רעפובליק, כדי צו פיהרען די בעקאנטע קאמפאניע געגען דעם מיטעלאלטערליכען בלוט־בלבול.

ד"ר. באודיש האט גלייך פון אנהויב געהאל־טען, אז לעאפאלד הילזנער איז נישט בעגאנגען די מעשה, וואס איז איהם פארגעווארפען געווארן דורך דער פראקוראטור און געפאדערט איהם צו בעפרייען. ד"ר באודיש האט צוליב זיין שטעלונג געהאט אויסצושטעהן פיל ר'ריגע נגישות. און נאר אין 1916 נאכ'ן בעפרייען הילזנער'ן, האט ער נישט געקענט צוריק בעקומען דעם ריכטער־אמט, וועלכען ער האט אויפגעגעבען אין קאמף פאר הילזנער'ס בעפרייאונג.

לעאפאלד הילזנער איז, ווי בעקאנט, גע־שטארבען אין ווין אין עלטער פון 51 יאהר אין יאנואר 1928.

גרויש פון 70 יוד. משפחות אין גוואטעמאלא

דעקרעט וועגען ארויסשיקען פון לאנד פעדלער־אימיגראנטען

ת א וו א נ א (י.ט.א.) צוויי יודען, י. בראזשיק און א. ראזענבערג, וואס זענען אהער געקומען פון גוואטעמאלא, טיילען מיט, אז די רעגירונג פון דער דאזיגער צענטראל־אמעריקאנער רעפובליק האט מיט א קורצער צייט צוריק ארויסגעגעבען א דעקרעט, וואס צווינגט 70 יודישע משפחות, וועל־כע מאכען אויס א העלפט פון דער גאנצער יודי־שער בעפעלקערונג אין גוואטעמאלא, צו פערלאזען דאס לאנד אין משך פון 60 טעג.

דער דאזיגער דעקרעט איז ארויסגעגעבען געווארען לויט דער פאדערונג פון דער גוואטעמא־לער האנדעלס־קאמער. דער דעקרעט פערווערט צו פעדלען און בעפעהלט צו דעפארטירען פון לאנד אין משך פון צוויי חדשים אלע פערזאנען, וואס פערנעהמען זיך מיט הויזיר־האנדעל. דער דעקרעט איז געווענדעט דירעקט געגען די יודען, מחמת זיי מאכען אויס די איבערוויגענדע מעהרהייט פון די פעדלער אין גוואטעמאלא.

דער טעלעגראף אמט אין גוואטעמאלא האט זיך אפגעזאגט אנצונעהמען א דעפעשע, וואס דער פרעזעס פון ארטיגען פעדלער־פערבאנד צבי זיד־לער האט געוואלט שיקען קיין ניו־יארק וועגען אנ־נעהמען אנ'אינטערווענץ לטובת די 70 יודישע משפחות, וועלכע עס שטעהט פאר א פולשטענדיגע קאטאסטראפע.

די געטראפענע יודישע פעדלער־משפחות גע־פינען זיך אין א מורא'דיגער לאגע. היות זיי טא־רען נישט האנדלען, האבען זיי נישט קיין שום מעגליכקייט צו שאפען זיך די נויטיגע מיטלען, כדי צו קענען פערלאזען גוואטעמאלא.

ווי עס הייסט האט די גוואטעמאלא'ער האנ־דעלס קאמער אונטערגענומען די אקציע געגען די יודישע פעדלער דערפאר, וואס די לעצטע האבען שטארק קאנקורירט מיט די ארטיגע גרויסהאנדעל־פירמעס.

פעראייניגטער א"י־קאמפיין אין אמעריקא

פייערליכער באנקעט אין באסטאן

נ י ו ־ י א ר ק (י.ט.א.) בראש פון דעם פער־אייניגטען א"י־קאמפיין אין דער שטאט ניו יארק האט זיך געשטעלט נאטאן שטרויס, דער זוהן פון פאר־יאהרען פערשטארבענעם בעריהמטען יודישען פילאנטראפ נאטאן שטרויס.

אין ניו־יארק איז פארגעקומען א גרויסער באנקעט לכבוד סער נארמאן בענטוויטש און לארד ס ע ל הערי כנעל, מיטגליד פון דער שאו קאמיסיע, וועלכע בעטייליגען זיך אין דעם א"י־קאמפיין אין די פעראייניגטע שטאטען.

ב א ס ט א ן (י.ט.א.) אויף א פייערליכען באנ־קעט, אויף וועלכען עס איז געעפענט געווארען דער א"י־קאמפיין אין באסטאן, איז געזאמעלט גע־ווארען 20 טויזענד דאלאר. דער באנקעט איז אר־גאניזירט געווארען לכבוד דעם פרעזידענט פון דער יודישער אגענץ נחום סאקאלאוו. א ווארימע בעגריסונג צום באנקעט האט צוגעשיקט פראפ. אלבערט איינשטיין, וואס ווילט דעם גאנצען ווינ־טער אין מאנט־ווילסאן אבסערוואטאריום אין קא־ליפארניען.

אפקלאנג פון חלוצים־מארד אין יאדזשור

3 יאהר תפיסה פאר אן'אראבישען פאליציאנט

ירושלים, (י.ט.א.) דאס געריכט האט פערמשפט צו דריי יאהר תפיסה דעם געוו. אראבישען פאליציי־מאן סאיר קאברא, וועלכע האט דורך פאלשע אינפארמאציעס אויסגעפרעסט בעלוי־נונגס־געלד פאר דער כלומרשטער ענטדעקונג פון די שולדיגע אין יאדזשור־מארד, אין וועלכען עס זע־נען אומגעקומען דריי יודישע ארבייטער־חלוצים אין אפריל 1930. אלע בעדואינער, וואס זענען ארעסטירט געווארען אין צוזאמענהאנג מיט'ן דער־מאנטען מארד לויט די אנווייזונגען פון סאיד קאב־רא, זענען שפעטער בעפרייט געווארען צוליב מאנגעל פון בעווייזען געגען זיי.

פרויען צווישען פערברעכער

פון לאה שעלוב.

ווען עס פאסירט אז א פרוי בעגעהט א פערברעכען מאכט עס א טיפען רושם, מען שענקט פיל מעהר אויפמערקזאמקייט ווי ווען א מאן טוט דיזעלבע זאך. און עס קומט אויס, אז די געזעלשאפט איז דאך אלץ אונטער'ן איינדרוק, אז די פרוי איז נישט אימשטאנד צו מארדען, צו רויבען, צו גנבענען און טון אנדערע זאכען, פאר וואס מען גיט נישט קיין קניפ אין בעקעל.

מיר אלע האבען זיך שוין לאנג געקאנט איבערציינגען, אז די פון דעם צארטען געשלעכט, זענען פעהיג צו טון די אלע זאכען וואס מיר רופען פערברעכען; אין אלע צייטען און אין אלע לענדער האט מען צווישען די רויבער, מערדער, גנבים אויך געפונען פרויען. מאנכע פון זיי זענען געווען צווישען די בלוטדורשטיגסטע, און עס וואלט געווען נאטירליך, אז מען זאל די פרוי האלטען פאר פעהיג צו טון דאסזעלבע וואס די מענער טוען, ווייל מיר געפינען דאך אויך אויף די געביטען פון קונסט, פון ליטעראטור, פון געזעלשאפטליכער טעטיגקייט מאסען פרויען, עס וואונדערט אונז איצט גאר נישט ווען מיר לעזען אז א פרוי ווערט אויסגעקליבען צום פארלאמענט אין ענגלאנד, אדער צום קאנגרעס אין אמעריקע, פארוואס זאל מען זיך וואונדערען, ווען א פרוי מארדעט, ווען זי רויבט אדער גנבעט?

עס זענען געווען מענער שפיאנען וואס האבען פאר געלט פערקויפט זייער פאטערלאנד און ווען מען האט די דאזיגע נפשות געכאפט האט מען די געגעבען די פערדינטע שטראף. אבער די וועלט האט מיט זיי נישט געשטורעמט. מאכט זיך אבער, אז אין דער צייט פון דער וועלט-מלחמה ארעסטירען די דייטשען אין בעלגיען אן ענגלישע פרוי וועמען זיי האבען חושד געווען אין שפיאנאזש, און זיי דערשיסען זי, — איז וואס פאר א געוואלד מען האט עס געמאכט וועגען דעם; וואס מען האט עס צעשריבען וועגען דעם.

איך וויל דא ערקלערען, אז דער מארד פון דער ענגלישער פרוי איז געווען א שוידערליכער פערברעכען, אבער זיכער נישט קיין ערגערער ווי די אנדערע פערברעכענס, ווען מען האט געקאנט אויסקומען מיט א קליינער שטראף און נישט פערגיסען קיין מענשליך בלוט.

די זאך איז אבער אין דעם, וואס אונז אינטערעסירט אבער די פראגע פארוואס מען האט געמאכט דעם גרויסען געוואלט וועגען דער ענגלישער פרוי, און נישט וועגען ד ימענער, וואס מען האט דערשאסען אדער אויפגעהאנגען אויף דער בעשולדיגונג אז זיי זענען געווען שפיאנען. אדער וועגען מאטא הארי, די טענצערין וועמען די פראנצויזען האבען אריבערגעשיקט אויף יענער וועלט, ווייל זי איז געווען א בעצאהלטע שפיאנין פאר דייטשלאנד. אבער וואס האט מען נישט צושריבען וועגען דער דאזיגער אוואנטורסטקע! מען פערפאסט שוין וועגען איהר דראמען אפילו, נאר מיט וואס איז זי בעסער פאר אנדערע שפיאנען, וועמען מען האט בעשטראפט פונקט אזוי גרויזאם ווי איהר?

פארוואס שענקט מען אזוי פיל אויפמערקזאמקייט די פרויען-פערברעכערינס? וואו ליגט דא דער סוד?

דער אמת איז, אז מען צעשמירט יעדען פערברעכען וואס א פרוי איז בעגאנגען, ווייל מען לעבט נאך אלץ מיט דער פארשטעלונג דאס זי איז א שוואכער נפש, אז זי איז א צארטע. גוטע נשמה, און נאך מעהר, מע גלויבט נאך אלץ, אז די פרוי איז א קנעכט, אז זי איז דערשלאגען און געפאלען ביי זיך, אז זי וועט נישט האבען דעם מוט צו טון גרויסע זאכען, אויף וועלכען נישט איז געביט, צי זי איז א גרויסע אויפטוערין אויפ'ן געביט פון געזעלשאפטליכער טעטיגקייט אדער ווען זי איז א

גרויסע פערברעכערין קומט עס אויס אומדערוואַרטעט.

נאר אויב מיר ווילען רעדען וועגען מענשליכער גלייכקייט מוזען מיר אויסקלייבען נישט נאר די גוטע טאטען פון דער אדער יענער גרופע מענשען, נאר אויך די שלעכטע זאכען, וואס זיי טוען, דארפען אונז צייגען, אז עס איז נישטא קיין אונטערשיד צווישען מענש און מענש.

עס וועט נעהמען לאנג ביז מען וועט בעטראכטען די פרוי אלס גלייכע מיט'ן מאן אויף אלע געביטען. עס מאכט נישט אויס, וואס מען נעהמט אן געזעצען, אז די פרוי זאל האבען גלייכע רעכטען מיט'ן מאן, די בעגריפען אונזערע בייטען זיך נישט צוזאמען מיט די געזעצען.

אט, למשל, זעהען מיר, אז אין ערטער, וואו די יודען זענען גלייכבערעכטיגט מיט די אנדערע; וואו עס זענען נישטא קיין אונטערשיידען אויפ'ן געביט פון רעליגיע און נאציע — אז אויך דארט ווערען זיי פערפאלגט און אז מען שרייבט זיי צו זאכען, וואס זענען אבסאלוט נישט כאראקטעריסטיש פאר זיי אלס נאציאנאלע גרופע. מען מאכט דעם כלל פעראנטווארטליך פאר דעם יחיד, פאר דעם איינצעלנעם. ווייל אין דער אמת'ן בעטראכטען נאך די אנדערע נישט דעם יודען אלס גלייכען.

אויך די פרויען פון דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט זענען אין דערזעלבער לאגע ווי די יודען, מען גיט זיי אלע רעכטען, די נעהמען אן אנטייל אויף אלע געביטען פון מענשליכער טעטיגקייט און עס איז נאטירליך. אז אויך זיי זאלען זיך אמאל אויסגליטשען, און וואס מעהר די פרוי ווארפט פון זיך אראפ די קייטען פון שקלאפעריי אלץ מעהר קאן מען ערווארטען, אז זי זאל זיך ארויסצייגען אויפ'ן געביט פון וואוילטאט און אויך אויף די געביטען פון פערברעכען.

איז עס רעכט אז מען זאל זיך בעציהען צו פרויען-פערברעכערינס אנדערש ווי צו מענער-פערברעכער? אהן ספק אז דאס איז נישט רעכט, און אט פארוואס: ווען א געוויסע גרופע קעמפט פאר גלייכע רעכטען איז זעלבסטפערשטענדליך, אז מען זוכט נישט דערביי צו שאפען נייע פריווילעגיעס, קיינעם ווערט נישט איינפאלען צו זאגען: גיב אונז רעכטען. אבער לייג אויף אונז נישט ארויף קיין פליכטען.

ווען פרויען ווילען אויסגעקליבען ווערען אין פארלאמענטען; אויב די ווילען האבען דאס רעכט צו ווערען ריכטער דאן מוזען זיי אויך טראגען די לאסט פאר די געשאפענע געזעצען, אדער ווי מיר וואלטען אנגערופען, פליכטען, וואס ליגען אויף אלע בירגער.

עס איז געוויס אן'אומרעכט צו פערגיסען מענשליך בלוט און עס איז זיכער אן'איבערבלייבעניץ פון בארבארישע צייטען דאס בעשטראפען מענשען מיט'ן טויט; אבער כל זמן די דאזיגע געזעצען גילטען, מוז עס זיין פאר דער גאנצער בעפעלקערונג אהן אונטערשיד פון געשלעכט.

ווען מיר זאגען, אז קינדער טארען נישט בעשטראפט ווערען ווי דערוואקסענע, איז עס דערפאר, וואס קינדער ווייסען נישט דעם זין פון אונזערע געזעצען. זיי ווייסען נישט וואס עס מיינט פערגיסען בלוט, זיי ווייסען נישט וואס עס מיינט פרעמדער אייגענטום. פרויען זענען אבער נישט קיין קינדער. זיי ווייסען וואס מען טאר און וואס נישט. זיי טראגען אויף זיך די פעראנטווארטליכקייט פאר די געזעצען, וועלכע זענען געשאפען געווארען פאר אלעמען.

עס איז א בעליידיגונג פאר דער פרויען-שאפט ווען מיר זעהען די מיטלען וואס מען נעהמט אן ביים פערטיידיגען די פרוי וואס איז בעגאנגען א פערברעכען. זי ווערט שטענדיג געמאלען אלס די בעליידיגטע, די שוואכע, די אפגענארטע און זי איז נישט פעראנטווארטליך פאר איהרע מעשים.

עס איז געקומען די צייט, ווען [illegible] פערברעכערינס וועלען מוזען בעטראכט ווערען פונקט אלס אזא נארמאלע ערשיינונג ווי עס זענען מענער-פערברעכער. די פרויען וועלען זיך אפקעהרען פון יענע מיטלען, וואס זענען א בעליידיגונג פאר דער גאנצער פרויענשאפט, וואס איז א טייל פון דער געזעלשאפט.

א „דאקטאר-ספעציאליסט", וועלכער היילט קריפלען און עקרות

צוליב ארבייטסלאזיגקייט איז ער דורך נאכט געווארען א דאקטאר און א פרויען-זנאכער...

אויף דער פראווינץ האט זיך מיט א קורצער צייט צוריק בעוויזען א געוויסער יונגערמאן, וועלכער האט זיך אנגעגעבען אלס דאקטאר-ספעציאליסט, וועלכער היילט אויס די שווערסטע און געפערליכסטע קרענק.

ס'פלעגען זיך טאקע צו איהם ווענדען גאמעס מיט קראנקע קינדער, קריפעלעך, וועלכע דער דאקטאר פלעגט געבען פערשידענע גראזען און פערזאגען פערשידענע מיטלען.

אזוי האט זיך געטראפען א פאל, ווען א געוויסע פרוי איז געקומען צום דאקטאר-[illegible] נאך א מיטעל פאר איהר קינד, וועלכער איז שוין אלס צוויי יאהר און קען נישט ארומגעהען. דער דאקטאר האט איהר דאן פעראָרדענט וואַקס פון גראזען און געוויקסען. און אין א געוויסער צייט ארום איז טאקע דאס קינד אוועקגעגאנגען.

זיין נאמען איז דאן געווארען פאפולער אויפ'ן גאנצען פראווינץ. זיין הויז איז געווען בעלאגערט פון פאציענטען. דער דאקטאר האט זיך פאר די וויזיטען געהייסען גוט בעצאהלען.

לעצטענס איז ער אראפגעפאהרען אין דער וועניסקער גמינע. ס'זענען געקומען צו איהם פאציענטען פון אלע דערפער, וועלכע האבען גאנצע טעג אפגעווארט אויף זייער ריי.

אזוי האט א געוויסער פויער יוזעף גריקיעוויטש פון דארף פושקי, אראפגעבראכט צום דאקטאר זיין ווייבעל, וועלכע האט יאהרען-לאנג געליטען אויף א פרויען-קראנקהייט.

דער דאקטאר האט איהר געגעבען זיינע מיטלען און זיך געהייסען דערפאר גוט בעצאהלען.

די פרוי איז אבער פון די רפואות געווארען ערגער. איהר צושטאנד איז געווארען אזוי לעבענס געפעהרליך, אין א פאר טעג ארום איז די פרוי אין שרעקליכע יסורים געשטארבען.

די ידיעות זענען סוף כל סוף דערגאנגען צו דער פאליציי, וועלכע האט פערפיהרט געגען דאקטאר-ספעציאליסט אן'אויספארשונג.

ארויסגעוויזען האט זיך, אז דער דאקטאר איז א געוועהנליכער ערד-ארבייטער און [illegible] ארבייטס-לאזיגקייט, בעשלאסען ווערען א „דאקטאר" און היילען מיט גראזען און קרייטעכצער.

בעראטונג אין דייטשען ארבייטס-מיניסטעריום

וועגען אנהויבען גרויסע עפענטליכע ארבייטען, כדי צו בעקעמפען די ארבייטלאזיגקייט

דעם טאטענ'ס יאהרצייט

(ערצעהלונג)

פון יצחק בלום.

פונקט דעמאלט, ווען ער איז, נאר א [illegible]-יעהריגער אפוועזענהייט אראפגעקומען צו-גאסט אין דיין געבורטס-שטעטעל, איז אויסגעפאלען זיין טאטענס יאהרצייט. האט ער דער זוהן, וואס איז געווען א פרייגעזאנענער מענש, זיך געפונען אין א גרויסער פערלעגענהייט, נישט געוואוסט וואס צו טון און ווי ער זאל דא האנדלען.

שוין 15 יאהר איז אריבער זינט זיין פאטערס טויט. ווען ער איז אוועקגעפאהרען, האט ער איהם נאך איבערגעלאזען א לעבעדיגען. דיין פאטער איז געווען אן'עהרליכער, פרומער יוד און א גוטער פאטער, וואס האט פערדינט, אז מען זאל זיין אנדענקען האלטען הייליג און טייער.

דייט ער האט דערהאלטען די טרויעריגע בשורה פון זיין פאטערס טויט, האט ער אן פאטערס יאהרצייט קיין איין מאל נישט פערגעסען. אויף דיין אופן האט ער דעם יאהרצייט אפגעהיט, אפגעהיט ביי זיך אין הארצען.

אינ'ם טאג פון טאטענס יאהרצייט האט ער שטענדיג געפיהלט אן'אויסערגעוועהנליך שטארקען און טיפען טרויער. דאס בילד פון זיין פאטער איז א מינוט נישט אפגעטראטען פון זיין געדאנק. ער איז געשטאנען פאר דיינע אויגען א פערעלטערטער, א פריהצייטיג פערגרויטער, מיט א מידען און אויסגעליטענעם פנים פונ'ם שווערען און ארימען לעבען....

או דאס הארץ אין איהם האט אין דעם יאהרצייט טאג אזוי ביטער געווייגט, ווי אימיצער וואלט דארט אין דער טיף שטיל קדיש געזאגט..

אין דעם יאהרצייט טאג האט ער אויסגעזוכט יעדען פלאץ און אופן פון אמוזירען זיך. דער טאג איז פאר איהם געווען גאר עפעס אן'[illegible]

ווי אן אנדערע טעג, (א חוץ זיין מוטערס יאהרצייט), מיט אנדערע געדאנקען און געפיהלען. דאס איז אייגענטליך געווען דעם טאטענס טאג, דעם טאטענס יאהרצייט טאג...

דא, אינ'ם קליינעם שטעטעל איז אבער אלץ ווי געווען. דא האט זיך גארנישט געענדערט. דא פיהרט זיך נאך אלץ אויפ'ן זעלבען אלטען שטייגער, אט פונקט ווי ער וואלט איצט אוועקגעפאהרען. דא קענען איהם נאך יודען פון אמאל, פון דער צייט, ווען ער איז נאך געגאנגען אין חדר און מיט מאנכע אפילו נאך געווען שוהל-חברים...

קוקט מען אויף איהם מיט טויזענד אויגען.. שטאט ווייסט, אז ס'איז דעם טאטענס יאהרצייט, ווייל מען זעהן ווי ער וועט זיך אויפפיהרען אינ'ם טאג פון יאהרצייט.

די אייגענע, דאס ביסעל משפחה, וואס איז נאך איהם פערבליבען אין דער אלטער היים, קוקט אויך אויף איהם א טאג פאר'ן יאהרצייט מיט עפעס אזעלכע שטילע, מיסטעריעזע און פערבארגענע בליקען... עפעס זענען זיי נישט זיכער ווי ער, דער זוהן, וועט דא האנדלען.... זיי אליין, הייסט עס, וואלט עס שוין אפשר אזוי פיל נישט געארט און זיי וואלטען איהם שוין ווי [illegible] איז מוחל געווען, [illegible] דיין הארץ איז א גוטע... זאל ער האנדלען ווי ער וויל, עס איז זיין אייגענע זאך. אבער די בליקען זייערע מאהנען, דאכט זיך: „די שטאט! געוואלד, די שטאט! די שטאט, וואס וועט זאגען"?..

זיי האבען עס מורא ארויסצוזאגען, אדער ביי איהם עפעס צו פרעגען זיי זאלען איהם חס ושלום נישט אריינברענגען אין כעס, ווייל נאך אלעמען, האלט ער, זיי אויף מיט זיין הילף און שטיצע און נישט דאס שטע"ע.

געהט מען ארום איהם ארום שטילע און [illegible]-געשלאגענע מיט שטומען, און טיפען צער אין די אויגען...

דער עלטערער ברודער, חיים לייב, א פרומער, פערהארעוועטער, מיט א האלב- איינגעבויגענער פלייצע, מיט א רחמנות-פער'צער'טען פנים, קען זיך פארט נישט איינהאלטען און שטאמעלט נישט זיכער ארויס, ווי נישט מיט זיין שטימע:

— כ'מיין משה (ער רופט איהם אויף דעם היימישען שטייגער) אז דו ווייסט אז היינט איז יאהרצייט נאכ'ן טאטען, עליו השלום...

— צי איך ווייס? א שאלה א ביסעל! כ'געדענק דעם טאטענס יאהרצייט זעהר גוט.

חיים לייב ווערט אזוי געיהרט פונ'ם ברודער'ס ענטפער, אז עס גיט אזש א פינקעל א טרעהר ביי איהם אין אויג, ער וויל ביי איהם נאך עפעס פרעגען, אבער ער פערלירט זיך, די ווערטער טער האקען זיך ביי איהם אין האלז...

— ווילסט מיר עפעס זאגען, חיים לייב? — גיט א פרעג ביי איהם דער ברודער מיט ליבשאפט און צוגעלאזענקייט אין זיין שטימע.

— יא, כ'מיין... מען וואלט בעדארפט קויפען א יאהרצייט ליכט... רעדט ער ענדליך ארויס און ווארפט א צווייפעלהאפטען בליק אויפ'ן ברודער.

— א ליכט! זאל זיין [illegible] ליכט!...

— א גרויסע ליכט! [illegible], וואס זאל ברענען פיער און צוואנציג שעה... גיט צו חיים לייב.

— גוט! געה און קויף וואס פאר א ליכט דו ווילסט און ציגד זי אן וואו מען דארף, נא דיר געלד אויף דעם!

חיים לייב פערשטעהט נאך דעם ברודער'ס קול און האנדלונג, אז דאס איז אייגענטליך אלץ וואס ער האט ביים גאסט געקענט אויספיהרען, אז מעהר בעדארף ער מיט איהם וועגען דעם נישט רעדען, אז דער ענין איז מיט דעם איינגאנצען ערלעדיגט...

ער האט איהם בלויז צווייסען [illegible] אז ער האט די יאהרצייט-ליכט אנגעצונדען און זי אוועקגעשטעלט אויף דעם טיש, אויף וועלכען יודען לערנען „עין יעקב" און שטעהט ביים פענסטער, וואס געהט ארויס צו דער שוהל-הויף-גאס...

— — — — — — — — —

שפעט אין אוונד האט דער גאסט, זיך ארויסגעגנבעט פון דער היים און שטילערהייד, קיינער זאל איהם נישט בעמערקען, אליין אוועקגעשליכט צום אלטען בית-המדרש און זיך אוועקגעשטעלט אנטקעגען פענסטער וואס געהט ארויס צום שוהל-הויף-גאס...

ס'איז געווען שטיל און פינסטער.. נאכטינער אומעט, און מרה-שחורה'דיגע פוסטקייט זענען געלעגען אויסגעשפרייט איבער די שטילע, פינסטערע גאסען און איינגעהילט די נידעריגע, חושך'דיגע הייזער אין גרויל און אין פחד... — — —

מאריס איז געשטאנען אין חושך און אריינגעקוקט דורך דעם בית-המדרש פענסטער, אויפ'ן פלאץ, וואו זיין טאטענס יאהרצייט-ליכט איז געשטאנען או זגעווארפען מאטע, טונקעלע שטראלען, צו דער פינסטערער גאס. די ליכט האט אויסגעזעהען איינזאם, אזוי ווי ער, מאריס, וועלכער איז אין דרויסען געשטאנען אין דער פינסטערניש אייבער אליין.

דער טונקעלער פלאם האט אנגעגליהט דיין הארץ מיט א שטילער הייליגער בענקעניש, מאריס איז געווען טיף דורכגעדרונגען מיט א געפיהל צו דיין פאטער, א הייליג געפיהל.

ער האט גענומען געהן צוריק צו זיין ברודערס היים, דערביי איז איהם אויפ'ן הארצען געווארען א ביסעל לייכטער אבער צו דערזעלבער צייט אויך שווערליכער. ער איז געגאנגען דורך די שטילע שמאלע פינסטערע גאסען און געסלעך, די טונקעלע שטראהלען פון טאטענס יאהרצייט-ליכט האבען איהם אן שטיק וועג נאכגעפאלגט.

יודיש מיידעל געוועז 5 יאהר געשמד'ט
איצט ערשט האָט איהר אָפּגעזוכט איהר פאָטער אין אמעריקא

אַ סענסאַציאָנעלע געשיכטע האָט זיך אָפּגעשפּילט אין דער אומגעבונג פון קאָלאָמעא. אין יאָהר 1913 איז דער אָרימער יודישער קרעמער יצחק פאָגעל, פון פּיסטין, אָפּגעפאָהרען קיין אָמעריקע. אין דער היים האָט ער איבערגעלאָזען אַ פרוי מיט אַ סעבטער'ל, בערטאַ, וועלכע איז אַלט געווען קוים איין יאָהר. ווען עס האָט אויסגעבראָכען די וועלט מלחמה און די קאָזאַקען האָבען אַנגעוואָרפען אַ שרעק אויף די גאַליציאַנער יודען, איז מאַדאַם פאָגעל אנטלאָפען מיט איהר דריי־יעהריגע קינד פון פּיסטין קיין קאָלאָמעא. אויפ'ן וועג איז זי קראַנק געוואָרען, און אַזוי ווי זי איז געלעגען אין פיבער, און נישט געקאָנט אָפּהיטען איהר קינד, איז די קליינע בערטאַ פערלוירען געוואָרען, זוכען דאָס קינד האָט מען נישט געקאָנט. ווייל די קראַנקע פרוי האָט מען געמוזט אָפּפיהרען אין קאָלאָמעאַר שפּיטאָל, און באַלד האָבען אַנגעיאָגט די קאָזאַקען, און יודען האָבען מורא געהאַט צו ווייזען זיך אויף דער ליכטיגער שיין.

דערוויסענדיג זיך, אַז איהר איינציג קינד איז פערלוירען געוואָרען, איז מאַדאַם פאָגעל נאָך ערגער קראַנק געוואָרען, זי איז אָפּגעלעגען אין שפּיטאָל אַ לאַנגע צייט, און נאָכ'ן קריג איז זי אָפּגעפאָהרען צו איהר מאַן קיין אַמעריקע, זייענדיג זיכער אַז איהר קינד לעבט נישט מעהר.

דאָס פערלוירענע קינד האָט דערווייל זיך אויפגעהאַלטען בּיי דער פּויערישער פאַמיליע מיקיטעוויטש אין יאַבלאָנאָוו, דאָס מיידעל איז אָפּגעשמדט געוואָרען און באַקומען דעם נאָמען „אַלענאַ" און איז אויפגעוואַקסען צווישען קריסטליכע פּויערים, וועלכע האָבען זי זעהר ליב געהאַט, מיט דער צייט איז געשטאָרבען דער פּויער מיקיטעוויטש, און באַלד דערנאָך אויך זיין ווייב. אַלענאַ איז געבליבען איינע אַליין אויף דער וועלט און האָט געמוזט זוכען צו פערדינען אויף אַ שטיקעל ברויט. האָט אויף איהר זיך דערבאַרעמט דער פּויער וואַבּוואַטניוק אין יאַבלאָנאָוו, וועלכער האָט זי גענומען צו זיך פאַר אַ דינסטמיידעל.

אין שטעטעל האָט מען עפּעס יאָ געשמועסט אַז ס'מיידעל איז אַ יודיש קינד, אָבער קיינער האָט זיך מיט איהר נישט אינטערעסירט, בלויז דער טאָטער, יצחק פאָגעל און זיין פרוי וועלכע האָבען אין אַמעריקע זיך אַרויפגעאַרבּייט, האָבען נישט געקאָנט פערגעסען זייער פערלוירען קינד. דאָס האַרץ האָט זיי געזאָגט, אַז די טאָכטער לעבט, און זיי האָבען בעשלאָסען זי אויסצוזוכען, באַלד האָבען זיי זיך דערוואוסט, אַז דייטשער אַ פריינד אַ געוויסער באָבנער, האָט פאַריגע זומער זיך געגרייט צו פאָהרען פון אַמעריקע קיין גאַליציען, פאָגעל און זיין פרוי האָבען איהם געבעטען, אַז ער זאָל נאָכפרעגען אין קאָלאָמעאַר אומגעבונג, צי געפינט זיך נישט דאָרט זייער בערטאַ.

באָבנער, ווייזט אויס, איז אַ גאַנץ פּיפיגער מענש. ער האָט זיך געלאָזט קאָסטען געלד, געשיקט מענשען אין די שטעטלעך און דערפער אַרום קאָלאָמעא, ביז מען האָט זיך אָפּגעשלאָגען אויף דעם מיידעל אין יאַבלאָנאָוו. מען האָט גענומען נעהנטער אויספאָרשען און באַלד איז מען טאַקע דערגאַנגען, אַז דאָס מיידעל איז די פערלוירענע בערטאַ דער פּויער ביי וועמען בערטאַ איז געווען אַ דינסטמיידעל האָט פאַר עטליכע דאָלאַר געגעבּן איבּעריגע געפען וואָס מיט דער מיידעל איז גע... זינט זי האָט פערלאָזען איהר מוטער.

באָבנער האָט באַלד געלאָזט וויסען דער פאַמיליע פאָגעל, אַז עס איז איהם געלונגען אויסצוגעפינען זייער פערלוירען קינד, לעצטענס זענען יצחק פאָגעל מיט זיין פרוי געקומען קיין יאַבלאָנאָוו, און האָבען אָפּגענומען זייער פערלוירענער טאָכטער. ביי אַ גרויסער שמחה פון אַלע שטעטעלדיגע יודען האָט מען געפייערט די צערעמאָניע פון מגייר זיין די 20־יאָהריגע מיידעל, וועלכע האָט צוריק בעקומען איהר נאָמען בערטאַ. די עלטערען האָבען באַלד אַנגעהויבען מאַכען אַלע בעמיהונגען אַז זייער געפונענע טאָכטער זאָל קומען צו זיי אין אַמעריקע.

יאָ, דאָס לעבען שרייבט אָפטמאָל אַן דעם אינטערעסאַנטסטען און שפּאַנענדסטען ראָמאַן.

אַ אינדוסישער זשורנאַליסט
ווענען אַנ'אַראַביש־יודישער קאָנפערענץ ביים רונדען טיש

ירושלים (יט"א) „פּעלעסטיין" דרוקט אַ בריף פון אַ לאָנדאָנער אינדוסישען זשורנאַליסט מיט'ן נאָמען ווישנו קאַראַנזיקאַר, וועלכער עצה'ט די א"י־אַראַבער אָנצונעמען דעם פאָרשלאַג ווענען אַנ'אַראַביש־יודישע קאָנפערענץ ביים רונדען טיש. קאַראַנזיקאַר האַלט, אַז די אַראַבער דאַרפען זיך צו דעם פּראָיעקט בעציהען פּאָזיטיוו, מחמת האַבּענדיג הינטער זיך די אונטערשטיצונג פון די מוזולמענער אין אינדיען, דאַרף די אַראַבישע בעפעלקערונג אין פאַלעסטינאַ נישט מורא האָבען, אַז זי זאָל אַרויסגעשטויסען ווערען פון לאַנד.

דרוקענדיג דעם בריף, פּערזעהט איהם „פּעלעסטיין" מיט אַ קאָמענטאַר, אין וועלכען די צייטונג דריקט אויס די מיינונג, אַז דער פאָרשלאַג וועגען אַנ'אַראַביש־יודישער קאָנפערענץ ביים רונדען טיש איז אַ ציוניסטישער טריק. דאָס וועלט־יודענטום, שרייבט „פּעלעסטיין" איז באַנקראָט און דעריבער האָבען נישט די אַראַבער קיין גרונד צו פיהרען וועלכע עס איז אונטערהאַנדלונגען וועגען יודישער קאָלאָניזאַציע אין פּאַלעסטינאַ.

אַ נייע אויספאָרשונג וועגן דער סאָראָקע־שחיטה
זאָגט צו דער רומענישער געזאַנדטער אין וואַשינגטאָן

וואַשינגטאָן. (י.ט.א.) דער רומענישער בּאָטשאַפטער אין וואַשינגטאָן מיניסטער דאַווילאַ האָט אויפגענומען אַ דעלעגאַציע פון פערבאַנד פון די רומענישע יודען אין די פעראייניגטע שטאַטען. די דעלעגאַציע האָט בעריהרט די פראַגע וועגען דער טראַגישער דערשיסונג פון די 5 יודישע יונגעלייט דורך דער רומענישער גרעניץ־וואַך אין סאָראָקאָ. מינ. דאַווילאַ האָט דער דעלעגאַציע ערקלערט, אַז לויט זיינע אינפאָרמאַציעס האָט די רומענישע רעגירונג צוגעזאָגט דורכפיהרען אַרום דעם ענין סאָראָקאַ אַ נייע אויספאָרשונג. ער האָט דערביי צוגעזאָגט זיין אונטערשטיצונג פאַר דער דורכפיהרונג פון אַ פרישער אויספאָרשונג.

אין כאַרבין איז פולשטענדיג רוהיג
אַ בריפליכער בעריכט פון „היקעם"

בערלין. (יט"א) דאָס היגע ביוראָ פון היאַס־יק"א־עמיגדירעקט (היקעם) האָט איבערגעגעבען דער יט"א אַ בריף, וואָס דאָס ביוראָ האָט בעקומען פון כאַרבין דאַטירט דעם 7-טען פעברואַר. אין דעם בריף ווערט איבערגעגעבען, אַז אין משך פון 8 טעג איז כאַרבין געווען איזאָלירט פון דער גאַנצער אויסען־וועלט. קיין שום עקסצעסען זענען אָבער דאָרט נישט פאָרגעקומען. איצט איז אין דעם גאַנצען געגענד רוהיג, און די קאָמוניקאַציע מיט דער אויסען־וועלט איז צוריק נאָרמאַל.

דעם 6-טען פעברואַר איז צוריק געעפענט געוואָרען דער יאַפּאַנישער קאָנסולאַט אין כאַרבין. דער דאָזיגער פאַקט איז בעזונדערס וויכטיג פאַר עמיגראַנטען, וואָס בעקומען דורך דער יאַפּאַנישער קאָנסולאַר־מאַכט די מעגליכקייט צו עמיגרירען אין זייערע בעשטימונגס־לענדער. דער יאַפּאַנישער קאָנסולאַט מאַכט לעצטענס אָבער גרעסערע שוועריגקייטען ביים בעקומען טראַנזיט־וויזעס. עס זענען אויך געשטיגען די פרייזען פון שיפס קאַרטען אויף די יאַפּאַנישע טראַנסאַצעאַנישע שיפען.

פעליקס וואַרבורג —
פּרעזידענט פון נאַטורוויסענשאַפטליכן מוזעאום אין ניו־יאָרק

ניו־יאָרק, (יט"א) אויף דעם יעהרליכען צוזאַמענפאָהר פון דער אמעריקאַנער געזעלשאַפט פאַר'ן נאַטורוויסענשאַפטליכען מוזעאום אין ניו־יאָרק איז אַלס פּרעזידענט פון מוזעאום־ראַט ווידער געוועהלט געוואָרען ה' פעליקס וואַרבורג, וועלכער פערנעמט שוין דעם דאָזיגען אמט פּס"ר זייט 12 יאָהר.

די בערלינער בערזע איז ווידער געעפענט

אַ בילד פאַר דער געביידע פון דער בערזע

שרעקליכע מאָרד־טראַגעדיע אין ווילנע

נעכטען איז דער ווילנער אויספאָרשונגס־אַמט אַליאַרמירט געוואָרען וועגען אַנ'אויפטרייסלענדער מאָרד־דראַמע, וועלכע האָט זיך אָפּגעשפּילט אויף אָגינסקיס גאַס נומער 14.

ווען די אַלאַרמירטע פּאָליציי איז אַנגעקומען אויפ'ן אָרט פון פּאַפּאַל האָט זיך אַרויסגעוויזען אַז די אויפטרייסלענדע דראַמע האָט זיך אָפּגעשפּילט אין וואוינונג פון דער קריסטליכע משפחה סאָמאַשעווסקי.

ווען די אַגענטען זענען אין טאָמאַשעוסקיס וואוינונג אַריין האָט זיך פאַר זיי ענטפּלעקט אַ שוידערליכער בילד. אין פאָדער־צימער האָבען זיי זיך אַנגעשטויסען אויף אַנ'אויפגעהאַנגענעם מענשען, ווי ס'האָט זיך שפּעטער אַרויסגעוויזען איז דאָס געווען דער 25־יעהריגער סטעפאַן טאָמאַשעווסקי. אין צווייטען צימער איז געלעגען אין אַ קאַלוזשע בלוט אַ פרוי אין די ...יאָהרען זי האָט געהאַט עטליכע וואונדען אין ברוסט און אויפ'ן קאָפּ און האָט נישט ... קיין סימנים פון לעבען.

נישט ווייט פון איהר איז געלעגען אַ ...בלוטיגטער, אַ דריטער מענש.

ווי ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, איז דאָס געווען דעם אויפגעהאַנגענעמס אַ ברודער וויטאָלד סאָמאַשעווסקי און די פרוי איז געווען זייער מוטער.

דער אַרויסגערופענער דאָקטאָר פון דער גיכער־הילף האָט פעסטגעשטעלט, אַז די ... איז שוין טויט. דאַגעגען האָט נאָך וויטאָלד טאָמאַשעווסקי געלעבט ... מען האָט איהם באַלד אָפּגעמינטערט.

דעם איינציגען לעבעדיגען עדות פון דער געהיימנישפולער דראַמע, האָט מען גלייך גענומען אויף אַ פערהער און דאָ האָט ער דערצעהלט פאָלגענדע געשיכטע:

באַגינען האָט זיך זיין מוטער געכאַפּט, אַז מען האָט ביי זיי פון שטוב אַרויסגעגנב'עט פיר חפצים. די גנבות זענען קענטיג געווען כּביכול טאָמאַשעוסקי און די מוטער האָט בעקומען אַ חשד, אַז דאָס איז אַ שטיקעל אַרבייט פון איהר עלטערן זוהן סטעפאַן, ווענמען זי ... בעשולדיגט ...

אַ געוויסען מאָמענט האָט ער דערהערט ... געבּנות דיגען צימער געוואַלד־געשרייען. ווען ער איז אַריינגעלאָפען האָט ער דערזעהען, אַז זיין ברודער שטעהט מיט אַ מעסער אין האַנד און דראָהט איהר. ער האָט נ'יהם ענטוואָפענט און איז אַרויס אויפ'ן הויף נאָך האַלף. ווען ער איז צוריק ... אין שטוב. האָט ער געפונען זיין מוטער ליגען אויף דער ערד מיט שוואַכע סמנים פון לעבען. דער ברודער איז געשטאַנען איבער איהר מיט אַ מעסער אין האַנד, דערזעהענדיג איהם, געמאַכט איהם אויך עטליכע מעסער־וואונדען און איז אַרויסגעלאָפען אויפ'ן הויף. זיין מוטער האָט איהם נאָך בעוויזען צו זאָגען עטליכע ווערטער און איז געשטאָרבען, ווען ער איז אַרויסגעלאָפען אין פאָדער־הויז האָט ער שוין געפונען זיין ברודער אַנ'אויפגעהאַנגענעם.

דער ביר־באָיקאָט אין דייטשלאַנד

אַ ביר־לאָקאַל, וואָס האָט זיך אָנגעשלאָסען אין באָיקאָט
אין ווינקעל, עמיל קעסטער, דער פיהרער פון דער באָיקאָט־בעוועגונג.

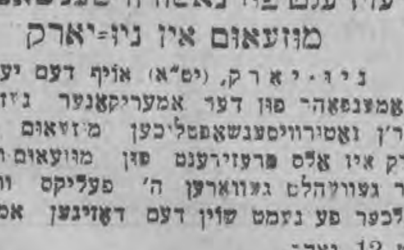

היינט און פאָלגענדע טעג!
רעוואָלאַציאָנס־פילם
רעזשי Rouben Mamoulian
„גרויסשטעטישע גאַסען"
גלאַנץ און נויט פון די בולוואַרען פון דער גרויסער שטאָט.
ערשטישע סאַלאָן־דראַמע, געשאַפּט אויפ'ן גרונד פון לעבען פון אונטערוועלט־אַריסטאָקראַציע
הויפּטראָלען: דער העלד פון „מאַראָקאָ"
Gary Cooper, Paul Lukas
i Silwia Sydney
אויסערן פּראָגראַם:
קלאַנג צוגאָבע און לאַנד־אַקטואַליטעטען

נעכסטער פּראָגראַם:
אולאַנער, אולאַנער, וואוילע בחורים
ערשטע פּויליש רעדענדיגע מיליטער־קאָמעדיע
לויט דער אינסצענירונג פון גענעראַל
Wieniawa Długoszowski

דער זאַל איז שטאַרק בעהייצט.
אָנהויב אין נעוו. טאָג 4.30 נאָכמיטאָג,
שבת און זונטאָג – 12 אַ זייגער ביי טאָג
פּאָפּולערע פּרייזען פון די פּלעצער.

 נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג
כה
3
אדר א׳ תרצ״ב

מערץ
זון-אויפגאנג 6.32
זון-אונטערגאנג 5.08

רעגיסטראציע פון ארבייטסלאזע אויף דרינגענדע שטיצע

(—) דער מאגיסטראט איז מודיע, אז עס ווערן רעגיסטרירט אויף דרינגענדע שטיצע אויפ׳ן חודש מערץ פאר ארבייטסלאזע, וועלכע האבן בעקומען דרינגענדע שטיצע אין חודש פעברואר.

אויף דער דרינגענדער שטיצע האבן נאר דאס רעכט די ארבייטסלאזע, וועלכע האלטען אויס זייערע פאמיליעס.

די רעגיסטראציע קומט פאר לויט פאלגענדען סדר:

היינט דאנערשטאג, 3 מערץ
L Ł M N O P
פרייטאג, 4 מערץ:
R S T U
שבת, 5 מערץ:
W Z Ż Ź

שלעגערייען און אנפאלען

(2) אויף הענריקא 1 איז בעפאלען און צעשלאגען געווארען די 37 יעהריגע העלענא דראטוויעצקא.

אויף קאנטנא 24 זענען אומבעקאנטע בעפאלען דעם 40 יעהריגען סטאניסלאוו שטשעפאניאק. ביידע האט די פאגאטאוויע געגעבען הילף.

א לערן-יונגעל בעגאנגען זעלבסטמארד

(2) אויף וואלטשאנסקא 179 האט זיך פערסמ׳ט דער 17 יעהריגער מיעטשיסלאוו בארס, א לערן-יונגעל פון א ביכבינדעריי.

אנ׳„אורח׳טע" גנבעט פאלטנס
אין משך פון א יאהר וועט זי זיך אפשר „אויסבעסערן"

(2) נעכטען איז אין שטעטישען געריכט פארגעקומען א פראצעס געגען פראנציסקא ווערצקאיסקא, וועלכע האט דעם 19-טען סעפטעמבער פ. י. פון דער קריסטליכער אורחים-היים ארויסגעגנבעט 3 פאלטענס אין דער ווערט פון 600 זל.

זי איז פערמשפט געווארען אויף א יאהר אויסבעסערונגס-הויז.

גנבות

(2) פון סאבינא יאקעלס וואוינונג (פשעדזשעלניאנא 17) האבן גנבים ארויסגענומען וועש און מלבושים אין דער ווערט פון טויזענד זל.

(א) פון רחל האפמאנ׳ס וואוינונג (שרודמיעסקא 76) האבן גנבים ארויסגעגנבעט מלבושים פאר 800 זל.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) יאנקעלעוויטש (אלטער מאַרק 9), שטעקעל (לימאנאווסקא 37), גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 6), האמבורג (גליבנא 50), פאוולאווסקי (פעטריק. 307), פיאטראווסקי (פאמארסקא 91).

פון דהאנדעלס-געריכט
דער קאנפעקציע-פירמע „הענריק פעפער" אפגעזאגט די ביטע וועגן א נאדזור. — פירמע „גוסטאוו מאַוך" פערעפענטליכט געווארען אנ׳אופאדלאשטש

אויף דער עהערנעכטיגער זיצונג, האט דאס האנדעלס-געריכט פערעפענטליכט אנ׳אופאדלאשטש דער פירמע „גוסטאוו מאיך", עקלעקטראטעכנישע ביורא (פעטריק. 240), אלס קוראטאר פון אופאדלאשטש איז באמינירט געווארען אדוו. באשאן גרינבערג, געריכטס-קאמיסאר — דער האנדעלס-ריכטער יאקוב מינץ.

דער טערמין פון צייטווי. פערעפענטליכען דעם אופאדלאשטש איז בעשטימט געווארען אויפ׳ן 4-טען דעצעמבער 1931.

* * *

ווייבלום, קאלאניאל-געשעפט-בעזיצער (בזשעזשינע 2) איז ד. 15-טען יאנואר ד. י. פערעפענטליכט געווארען אנ׳אופאדלאשטש. ער איז דאן צוליב דעם׳ בעשולדיגונג אין א בייזוויליגען באנקראט, איינגעזעצט געווארען אין ארעסט. די ביטע איהם צו בעפרייען, איז דאן פון געריכט אפגעווארפן געווארען.

אויף דער עהערנעכטיגער זיצונג, האט דאס געריכט גענומען אין אכט די צווייטע ביטע, און איהם געגעבען א גליט, וו. איז בעפרייט געווארען פון ארעסט, און געשטעלט געווארען אונטער פאליצייאישע אויפזיכט.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון זיגמונד ליפינסקי בעקעריי-בעזיצער (סקארבא 11), האט דער בעל-חוב הערש אסטראווסקי זיך געווענדעט צום געריכט, צו פערעפענטליכען אויך אנ׳אופאדלאשטש ליפינסקיס שוועד — וולאדיסלאוו גרישטשינסקי, וועלכער זאל זיין א שותף צום אידעמ׳ס געשעפטען.

דאס געריכט האט צוליב מאנגעל אין בעווייזען דעם פארשלאג אפגעווארפען.

* * *

דאס געריכט האט אויך אפגעזאגט די ביטע איינצוזעצען די שותפים פון דער געפאלענער פירמע „בעלטינג" מאטעל און גדליה באהאריער און הענריק זאיש מעלר. דאס געריכט האט די געגעבען א גלייט אויף 3 חדשים, און זייען ועשטעלט געווארען אונטער פאליצייאישער אויפזיכט.

* * *

אויף דער זעלבער זיצונג איז אפגעווארפען געווארען די ביטע פון דער קאנפעקציע-פירמע „הענריק פעפער", מ׳זאל איהר געבען א „נאדזור" אויף 3 חדשים. דער אפזאג ווערט מאטיווירט דערמיט, וואס לויט דעם קאנטראלירטען בילאנס שטייגען די פאסיוון איבער די אקטיוון אויף 65,157 זל. ביי דער אלגעמיינער בילאנס סומע 334,900 זל.

אפזאץ-מארק פון לאדזער טעקסטיל-סחורות אין יוגאסלאוויע
ערקלערונג פון האנדעלס-ראטגעבער ביי דער פוילישער אמבאסאדע אין בעלגראד

(2) קיין לאדז איז געקומען דער האנדעלס-ראטגעבער ביי דער פוילישער אמבאסאדע אין בעלגראד ד״ר ליבאשעווסקי, וועלכער האט דא געהאלטען א זעהר אינטערעסאנטען רעפעראט, וועגען די מעגליכקייטען צו פערברייטערען די האנדעלס בעציהונגען פון פוילען מיט יוגאסלאוויע.

ד״ר ליבאשעווסקי׳ס רעפעראט האט אנגעוויזען, אז ס׳איז מעגליך א גרויסער עקספארט פון פוילישע טעקסטיל-סחורות, קויהלען און האלץ קיין יוגאסלאוויע.

פוילען עקספארטירט שוין ביז איצט געקלעבטע דיקטען אויף א מיליאן דאלאר. אבער אין דער ערשטער רייה קומט דא אין בעטראכט טעקסטיל-סחורות. יוגאסלאוויע האט אפילו אנ׳אייגענע טעקסטיל-אינדוסטריע, זי איז אבער נישט בכוח צו בעפרידיגען 50 פראצ. פון איהר געברויך, עס עפענט זיך דעריבער פאר דער לאדזשער טעקסטיל-אינדוסטריע ערנסטע פערספעקטיוון, נישט נאר פאר די לאדזער אינדוסטריעלער מיט די יוגאסלאווישע סוח״ים. נאר מ׳קען רעכענען, אז דער הויפט-אפנעמער פון די לאדזער טעקסטיל-סחורות, וועט זיין די יוגאסלאווישע רעגירונג.

אין דער ערשטער רייה, האנדעלט זיך וועגען גרויסע בעשטעלונגען פאר דער יוגאסלאווישער ארמעע. די האנדעלס-בעציהונגען צווישען ביידע לענדער וועלען פארלייכטערט ווערען דערמיט, וואס דער פוילישער טאבאק-מאנאפאל, שטעהט אויך אין בעציהונגען מיט יוגאסלאוויע.

ד״ר ליבאשעווסקי וויזט אן אויף דער דרינגלי כקייט, לאדז זאל האבען איהר פערטרעטער אין בעלגראד, און צו עפענען סחורה-לאגערען, ביי די בעדינגונגען, וועלט די לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע געקענט האבען אויף א גרויסען אפזאץ מארק אין יוגאסלאוויע.

פעראייניגטער פראנט פון יודישן מיט׳ן קריסטליכן הויז-בעזיצער-פעראיין
אויף דער נעכטיגער גענעראל-פערזאמלונג פון דער לאדזער קרעדיט-געזעלשאפט

נעכטען פינף אווענד איז אין אייגענעם לאקאל (פאמארסקא 21) פארגעקומען די גענעראל-פערזאמלונג פון די מיטגלידער פון דער לאדזער קרעדיט-געזעלשאפט.

צו דער פערזאמלונג האבען אי דער קריסטליכער, אי דער יודישער הויז-בעזיצער פעראיין אנגעגארט די לענדען. א שטארקע פארוואהל-קאמפאניע האט געפיהרט דער צענטראלער הויז-בעזיצער פעראיין (פעטריקאווער 46).

די פערזאמלונג איז דערום געווען א גראנדיעזע, דער גרויסער זאל פון דער קרעדיט-געזעלשאפט האט נישט געקאנט ארייננעהמען דעם פילהונדערט-קעפיגען עולם וואס האט אנגעפיהלט דעם זאל איבער די ברעגעס.

פינף אווענד ווערט די פערזאמלונג געעפענט דורך ה׳ באדאנסקי. אלס פארזיצער ווערט דאן געוועהלט ה׳ פאגאנאווסקי, דעם טע ... קאסע-בעריכט גיט אפ דירעקטאר גייעוויטש.

נאכ׳ן בעריכט ענטוויקעלט זיך א לייִדענשאפטליכע דעבאטע, א גאנצע רייה רעדנער ווייזען אן אויף דער פרוזטבאריער טעטיגקייט פון דער פערוואלטונג און פון דער דירעקציע, מיט׳ן אויסנאהם פון עטליכע, וועלכע האבען פארגעווארפען אז די פערוואלטונג האט מיט א צו לייכטער האנד צוגעלאזען הייזער אויף ליציטאציעס, צוליב די צום טער מ׳ין נישט איינגעצאהלטע ראטעס פון די געגעבענע הלוואות.

אין זאל בעווייזט זיך דאן א פעראייניגטע וואהל ליסטע פון יודישען הויז-בעזיצער פעראיין, קריסטליכער הויז-בעזיצער פעראיין און מיט׳ן הויז-בעזיצער-פעראיין פון די פארשטעט.

ווי ס׳שטעלט זיך ארויס, איז דער קאמף פון די דערמאנטע פעראיינען ערלעדיגט געווארען אויף א פרידליכען אופן, די לעצטע נאכט פאר דער גענעראל-פערזאמלונג איז געקומען צו א פערשטענדיגונג פון די דערמאנטע הויז-בעזיצער פעראיינען, צוליב וואס ס׳איז ארויסגעשטעלט געווארען אנ׳איינהייטליכע פערשטענדיגונגס-ליסטע.

דער פארזיצער שטעלט דאן דעם בעריכט צום אפשטימען און ווערט איינשטימיג אנגענומען, ס׳ווערט אויך דער פערוואלטונג און דער דירעקציע אויסגעדריקט צוטרוי.

די צוגאב-וואהלען האבען געגעבען פאלגענדען רעזולטאט:

אויפ׳ן ארט פון די אויסגעלאסוועטע זענען געוועהלט געווארען:

אין דער דירעקציע: די ה״ה: יוזעף פאגאנאווסקי און גוסטאוו קלוקאוו, פערטרעטער — סטאניסלאוו בארטשאק.

אין אויפזיכטס-קאמיטעט: עדמונד באגדאנסקי, יאן בערנארסקי, יעזשי דרינג און ראטמאן מאקס שאט.

די פערזאמלונג איז געשלאסען געווארען ארום 11 אווענד.

(פרטים פון דער פערזאמלונג — מארגען).

געפעהרליכע איינברעכער-באנדע פאר׳ן געריכט
ווערען פערמשפט צו פערשידענע טערמינען טורמע

(2) דעם 12-טען יאנואר בייטאכט ד. י. האט א פאליציי-פאטרול פערהאלטען צוויי פערדעכטיגע פערשוינען, ביי וועלכע ס׳איז געפונען געווארען א גאנצע מאגאזין איינברעכער-מכשירים, ווי ס׳האט זיך ארויסגעוויזען, זענען זיי בעקאנטע „פאכמענער" יוזעף דאשקעוויטש און וואצלאוו שיקארסקי, וועלכע האבען „געארבייט" אין דער געגענד פון שלעקסאנדער. זיי האבען אויך אויסגעגעבען די איבריגע מיטגלידער פון דער שייקע, לעאן דאשקעוויטש, וולאדיסלאוו שיקארסקי, זיגמונד פראנטשישקאווסקי און בראניסלאוו פודאלא.

נעכטען זענען זיי געשטאנען פאר׳ן געריכט. שיקארסקי און דאשקאווסקי זענען פערמשפט געווארען צו 10 חדשים תפיסה, לעאן דאשקאווסקי — 6 חדשים, שידלאווסקי — 8 חדשים, באס און פידאלא — 6 חדשים. קראוגע און קראן, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען אלס פאסערס, זענען צוליב מאנגעל אין בעווייזען בעפרייט געווארען.

א נישט געלונגענע „ברעטער-טראנזאקציע"
דער גנב און דער הייזווירט וועלען זיצען אין תפיסה

(2) יוזעף בארקאווסקי האט געמאכט אנ׳אפמאך מיט׳ן הויזווירט פון זשגאוויצקא 112 קארל גרינינג, אז ער, בארקאווסקי, קען איהם פאר א ביליגען פרייז צושטעלען ברעטער פון העלמער׳ס נאהענטען ברעטער-פלאץ.

בארקאווסקי האט זיך יעדע נאכט ארייגגעקריגען אויף העלמער׳ס פלאץ, פון וואנען ער האט איבערן פלויט אריבערגעווארפן ברעטער.

ד. 14-טען סעפטעמבער פ. י. האט העלמער געכאפט בארקאווסקי׳ן אויף דער הייסער מיגוס, און נעכטען זענען ביידע בארקאווסקי און גרינינג פערמשפט געווארען, דער ערשטער אויף 3 און דער לעצטער אויף 1 חודש תפיסה.

בושעזשינער כאלופניקעס נייען אנ׳אנצוג מיט אייגענעם גארן פאר 8 זל.
אינטערוועניר ביים ארבייטס-אינספעקטאר

(2) א דעלעגאציע פון די בושעזשינער שניידער כאלופניקעס, האט זיך געווענדעט צו דער פערוואלטונג פון די קל. פעראיינען וועגען אנ׳אינטערוועניר ביים ארבייטס-אינספעקטאר. די דעלעגאציע האט זיך בעקלאגט אויף די קלעגליכע לוינען, פאר נייען אנ׳אנצוג אויף אייגענע מאשינען מיט אייגענעם גארן ווערט געצאהלט 8 זל.

דער ארבייטס-אינספעקטאר וועט צונויפרופען א קאנפערענץ פון די קאנפעקציאנערען מיט די כאלופניקעס.

לאדזער יודישער קאמעראל-טעאטער
אלעע 1-טער מאי 2. דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמאן.

גאסטשפילן פון לאדזער קאמעראל און קליינקונסט-טעאטער
„ארט"
קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן.

היינט, דאנערשטאג — נור 1 פארשטעלונג אנהויב 9.45 אין אווענד
ווידערהאלונג פון 25-טען יובילעאום-פראגראם

„שמחות ביי יודען"
אין 2 טיילען, 13 בילדער.

1) פראלאג, 2) בין מנחה למעריב, 3) וואלס, 4) וויא, פערדעלעך!... 5) אבירוש און דאברוש. 6) שמענדריקעס, 7) געראנגעל, 8) שרה-באנדע, 9) אלע זענען גוט, 10) אינדרא, 11) ראוי לחופה, 12) דער ארעסטאנט פון נאוואמיעסקא, 13) פינאל: שמחות ביי יודען.

טעקסטען: מ. בראדערזאן, י. אבערזשאנעק, א. גאלדפאדען און פ. פיאדראווו. מוזיק: קאמפ. דוד בייגעלמאן, פ. לישט און פאלקס-מאטיוון. דעקאראציעס און קאסטיומען: דיגה מאטיס. רעזשי ש. דזשיגאן און י. שומאכער. קאנצערט מייסטער: ש. בייגעלמאן, בינע-אינספ מ. קאן. עס בעטייליגען זיך (לויט א״ב): ש. גאלדשטיין, מרים דאלסקא, ש. דזשיגאן, שיינע מרים, צילי סטאל. מ. פעטערמאן, מ. פולאווער, מ. קאן, י. ריינגאס, י. שומאכער, י. שיפער און א. קינסטלערישער טאנץ-קווארטעט. די קאסע איז אפען פון 6 א זייגער אין אווענד.

פלוצלינגער טויט פון אַן אומבעקאַנטע פרוי

(2) אויף 11 ליסטאָפּאַד 53 איז פּלוצלינג געשטאָרבען אַ פרוי אין די מיטעלע יאָהרען. דער דאָקטאָר פון דער פּאַגאָטאָוויע האָט פעסטגעשטעלט דעם טויט. ביי דער פרוי האָט מען נישט געפונען קיין שום דאָקומענטען.

בעפאַלען אַן אַרבייטער

און געשפּאַלטען דעם קאָפּ

(2) אויף פּילסודסקא 72 איז דער 40 יעהריגער אַרבייטער יוסף צווייגהאַפּט בעפאַלען געוואָרען פון אַן אומבעקאַנטען פּערשוין, וועלכער האָט איהם מיט אַן אייזען געשפּאָלטען דעם קאָפּ.

2 וואָכען תפיסה פאַר שטערן שטרייקענדע אַרבייטער

צוריקצוטרעטען צו דער אַרבייט

(2) פאַר׳ן געריכט זענען נעכטען געשטאַנען די אַרבייטער פּאַוועל ווערנער און אַדאָלף לודוויק. זיי זענען בעשולדיגט געוואָרען אין שטערען די שטרייקענדע אַרבייטער פון שאַפּאַוואַלס פאַבריק צוריקצוטרעטען צו דער אַרבייט.

ביידע אַרבייטער זענען פערמשפּט געוואָרען צו 2 וואָכען תפיסה יעדער.

עלטערען - פערזאַמלונג

פון דער ציוניסטישער יוגענד-אָרגאַניזאַציע „הרצליה" „השומר הלאומי"

די טעג האָט די היגע ציוניסטישע יוגענד-אָרגאַניזאַציע צוזאַמענגערופען אַ פערזאַמלונג פון די עלטערען.

דער פּאָרזיצ. פון דער אָרגאַניזאַציע ה׳ מנחם לעווי, ערקלערט, אַז דער צוועק פון דער פערזאַמלונג איז צו שאַפען אַ ענגערען קאָנטאַקט צווישען דער אָרגאַניזאַציע און די עלטערען פון קינד.

פרל. שאַץ האַלט דאַן אַ רעפעראַט וועגען דער ערציהונג פון דער יוגענד.

עס ענטוויקעלט זיך דאַן אַ לענגערע דיסקוסיע וועגען די סיסטעמען פון אָרגאַניזאַציאָנעלער אַרבייט, אין וועלכע עס בעטייליגען זיך אַ גרעסערע צאָהל עלטערען. צולעצט ווערט אויסגעוועהלט אַ עלטערען קאָמיטעט אין וועלכען עס געהען אריין די ה"ה: ד"ר ברודא (פּאָרזיצ.), ש. לעווי, בירנבוים, סטאַראָפּולסקי, לצוויט, קאָרנבלום, און די פרויען קאַרפּאָווסקאַ, פּרייס און ווידעמאַן.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער - שוועכע. אַלע אַרט אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 8–2 און פון 5–9 אָוונד.

בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

יודיש טעאַטער אין „פילהאַרמאָניע"

דירעקציע: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאַן.

פריידאַג, שבת און זונטאַג, 9 איז אָוועגד

2-טע פּרעמיערע — פון — דזשעק רעכטצייט

דער שענסטער אַמעריקאַנער בוף - קאָמיקער! דער יונגסטער אַמעריקאַנער סטאַר!

דזשעק רעכטצייט

אין זיין 2-טער גרויסער אויפפיהרונג

סענסאַציאָנעל! אינטערעסאַנט! שפּאַנענד

אַ ריכטיקער גנב

אין 3 אַקטען פון י. פרידמאַן, מוזיק־רעזשי דזשעק רעכטצייט.

מיט׳ן אַנטייל פון דער בעליבטער אַרטיסטין-זינגערין

יוכבד זילבערג

דער גאַנצער אַנסאַמבל. אַלע איז שעהנע ראָלען.

שבת 4 נאָכמיטאָג אויף דעם גרויסען פערלאַנג צום לעצטען מאָל

„יאַנקעלע כוואַט"

דער שטאַרק-פּאָפּולערער שלאַגער-נומער „צירעלע" ווערט געזונגען דורך דזשעק רעכטצייט צוזאַמען מיט׳ן פּובליקום.

פּרייזען ביליאַ: פון 50 גר. ביז 2 זל. צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע

העגריק לאָזט זיך וואוילגעהן

בעצאָהלט מיט פאַלשע מאַרקען, נעמט זיך אַלס „פּאַמיאַנטקע" לעפעל, גאָפּעל און מעסער

(2) אויף אַ באַל פון די טראַמוויי - אָנגעשטעלטע, האָט איינער פון די געסט זיך געלאָזט וואוילגעהן ביים בופעט און געצאָהלט האָט ער מיט בופעט-מאַרקען. די בופעט - אויפזעהער איז אויסגעקומען פערדעכטיג, מ׳האָט איהם גענומען אָבסערווירען, און דער שפּיץ איז געווען, אַז די מאַרקען זענען געווען געפעלשטע.

דעם בחור העגריק טרעשטשינסקי, האָט מען אָפּגעפיהרט אין קאָמיסאַריאַט און בעת דער רעוויזיע, האָט מען ביי איהם געפונען אַ לעפעל, 2 גאָפּלען, 2 מעסערס און 2 גלעזלעך, וואָס ער האָט זיך מיטגענומען אַלס „פּאַמיאַנטקע".

נעכטען איז טרעשטשינסקי פערמשפּט געוואָרען אויף 6 וואָכען אַרעסט.

ראַטמאַן ב. רוס

פּרעזעס פון דער פערוואַלטונג און לייטער פון דער קאָאָפּעראַטיווער באַנק, אַלטשטאַט 15

אויף דער אַלגעמיינער מיטגלידער-פערזאַמלונג פון דער קאָאָפּעראַטיווער באַנק (אַלטער-מאַרק 15) זענען פאָרגעקומען וואַהלען פון דער פערוואַלטונג און אויפזיכטס-ראַט פון דער דאָזיגער אינסטיטוציע. אין דער פערוואַלטונג זענען אריין אַלס פּרעזעס-ראַטמאַן בנימין רוס, וויצע-פּרעזעס ס. ב. רעדליך, מיטגלידער: וו. מאָועלשאַ, י. ניירענבערג, ב. מימאַן, פערטרעטער: מ. דאַניעלאַק, ש. ברייננבאַרט. אין אויפזיכטס-ראַט: אַלס פּרעזעס: מ. עדעליסט, וויצע-פּרעזעס: ח. פישלעוויטש, סעקרעטאַר ל. גרינשפּאַן, מיטגלידער: ח. פייטלאָוויטש, מ. מינעס, פ. רובינשטיין, פערטרעטער: ח. מערמאַן, מ. גאָלדבערג, י. גראַנעק.

די לייטונג פון דער באַנק איז געוואָרען אַנפערטרויט דעם בעקאַנטען עסקן ראַטמאַן בנימין רוס.

ס׳איז צו האָפען, אַז אונטער די לייטונג פון ה׳ רוס וועט די אינסטיטוציע אויפבליהען און רינגען אין פילען זין די ברייטע שיכטען פון אונזער סוחר׳טום

טאָמאַשאָווער סוחר

בעשולדיגט אין פערגוואַלדיגען אַ 16-יעהריג מיידעל

(2) אין טאָמאַשאָוו איז נעכטען אַרעסטירט געוואָרען דער בעקאַנטער סוחר פּיאָטר וואָיטשאַק, דער ליקווידאַטאָר פון דער באַנקראָטירטער קאָאָפּעראַטיווער באַנק אין טאָמאַשאָוו. ער איז איבערגעפיהרט געוואָר׳ן פון דער פּיעטרקאָווער טורמע. ער ווערט בעשולדיגט אין פערגוואַלדיגען זיין 16-יעהריגע שוועסטערן-טאָכטער.

מבטל געמאַכט די שטאָט-ראַט-וואַהלען אין טושין

(א) דער לאָדזשער וואָיעוואָדאַ-אַמט האָט מבטל געמאַכט די שטאָט-ראַט-וואַהלען אין טושין, ווייל די וואַהלען זענען נישט געווען לויט די פאָרשריפטען.

יעדער נישט בערעכענט-אויסגעגעבענער גראָשן בעשווערט דעם הויז-בודזשעט

די ווייסע וואָך פון קאָנסום ביי דער ווידזעווער מאַנופאַקטור ראָקיטשינער 54 וואָס האָט צוגעצויגען די ברייטע מאַסען קויפער איז שוין געוואָרען פערענדיגט. די דירעקציע פון קאָנסום האָט פערשטאַנען, אַז נישט אַלע האָבען נאָך בעוויזען צו בעזאָרגען זיך מיט זעמטליכע ווייסע סחורות, פערכטיגע וועש א.ז.וו. האָט בעשלאָסען צו דערהאַלטען נאָך אויף אַ קורצע צייט דעם פערקויף צו אויסנאַהם-פּרייזען פון אַלערליי סחורות

אין איצטיגען קריזיס קויפען איין אַלע בעל-הביתטעס זייערע הויז-בעדערפנישען נאָר אין קאָנסום, ווייל נאָר דאָרט גיבען זיי נישט אויס קיין איין איבעריגען גראָשען, און אַזוי אַרום בעשווערען זיי נישט דעם אייגענעם הויז-בודזשעט.

ר. איזראעל.

פּערעלע

111:

זשאָרזש׳ן האָט בעוואונדערט די דרייסטקייט, און די שנעלע ענטשיידונג פון דעם מיידעל, ער האָט אָבער געגלויבט אין איהר אויפריכטיגקייט, און אַז זי זאָגט אמת.

— פאַרוואָס האָט איהר מיר דאָס נישט געוואָלט זאָגען היינט אין אָוונד. איהר וואָלט דאָך אויסגעמיטען אַזויפיל אונאַנגענעהמליכקייטען.

— איך האָב געהאַט אַן אָנזאָג קיינעם וועגען דעם נישט צו זאָגען, האָט מרים שטאָלץ און רוהיג געזאָגט, איצט זעה איך נישט, אַז דאָס איינפּקשנען זאָל זיך מיר איינגעבען.

— ווייסט איהר ווען ס׳איז געווען דזשימיס לוויה און ווייסט איהר וואו ווער איז בעגראָבען געוואָרען?

— דאָס ווייס איך שוין נישט. וועגען דעם האָט מען מיר נישט דערציילט. זעהט אויס, אַז איך האָב דאָס נישט געדאַרפט וויסען.

— איך וואָלט פערשטאַנען, האָט זשאָרזש געזאָגט מיט אַ טאָן פון אַ ריכטער, אַז געוויסע קרייזען זענען אינטערעסירט צו מאַכען אַ סוד פון דזשימיס זעלבסטמאָרד. אָבער וואָס פאַרא אינטערעס האָט אייער שעף דערביי., דער אַדוואָקאַט פּושיגורסקי.

— איך פערזיכער אייך, אַז איך ווייס מעהר גאָרנישט פון דעם אַלעם וואָס איהר פרעגט מיך, מיך אַליין האָט דאָס געוואונדערט, אָבער איך האָב נישט געקענט פרעגען וועגען דעם מיין שעף.

ביידע האָבען געשוויגען, מרים האָט זיך נישט געקענט דערוואַרטען אויף דעם מאָמענט, ווען זי וועט קענען זיך דערווייטערען פון דעם שרעקליכען הויז זשאָרזש געדאַנקען האָבען געאַרבייט וועגען דעם, וואָס ער זאָל ווייטער טוהן.

אַ סענסאַציאָנעל-ערָאָטישער ראָמאַן פון דער לאָדזשער ווירקליכקייט

— איך רעכען, האָט מרים אָנגעהויבען, אַז איהר וועט זיין אַ דזשענטעלמען און וועט מיך שוין איצט בעפרייען פון דער אונאַנגענעהמער לאַגע, אין וועלכער איך געפין זיך.

זשאָרזש האָט זיך ענטשלאָסען און געזאָגט:

— איך האָב אייך שוין געזאָגט, אַז איך בין ביינאַ קיין דזשענטעלמען, ביי מיר זענען הייליג אַלע מיטלען צו מיין ציל. צו וועלכען איך שטרעב, לייידער קען איך אייך נישט בעפרייען, איהר וועט נאָך בלייבען אַ געוויסע צייט ביי מיר. אַזוי לאַנג ביז איך וועל אַדורכפיהרען דעם צוג, וועלכען איך האָב שוין געמאַכט.

— דאָס איז אייער בעשלוס, האָט מרים געפרעגט, אָדער מיר דאַרפען זיך אָנהויבען צו האַנדלען וועגען בעדינגונגען אויף וועלכע איהר וואָלט מיך יאָ געוואָלט בעפרייען.

— דער־ווייל איז פריהצייטיג וועגען דעם צו רעדען, דעם אמת געזאַגט געפעלט איהר מיר זעהר שטאַרק, אייער אופן פון ערנסטען בעטראַכטען די לאַגע און פערשטעהען די דאָזיגע לאַגע, אימפּאָנירט מיר.

— אַ דאַנק פאַר׳ן קאָמפּלימענט, אָבער איהר האָט נאָך מיר נישט געענטפערט אויף מיין פראַגע.

— ניין, איך שטעל נאָך נישט קיין שום בעדינגונגען. דערווייל וועט איהר בלייבען ביי מיר. מיר וועלען נאָך וועגען די דאָזיגע זאַכען נישט איינמאַל רעדען. איצט וואָלט איך אייך עמפעהלען צו לעגען זיך שלאָפען און אויסרוהען ווייל איהר האָט דאָך געהאַט אַ זעהר אונאַנגענעהמע איבערלעבעניש.

מרים האָט נישט געענטפערט, נאָר האָט זיך אַרומגעקוקט איבער׳ן צימער, אַזוי ווי זי וואָלט זיך געוואָלט איבערצייגען וואו זי וועט זיך דאָ לעגען שלאָפען, אַזוי האָט געטראַכט זשאָרזש. ס׳איז אָבער געווען אַנדערש. מרים האָט דערהערט עפּעס אַ שאָרך אין שכנותדיגען צימער און האָט זיך איבערצייגט, אַז דאָ אין דער וואוינונג איז אויסער זיי נאָך אימיצער פערהאַן, זי איז געווען דערפון צופרידען, זי האָט זיך געפיהלט אַזוי שרעקליך אין דער אַנוועזענהייט פון דעם מענש מיט די דאָזיגע ווילדע אויגען, אָבער וואָס וויל ער נאָך פון איהר, וואָס קען זי איהם נאָך זאָגען, צו וואָס פאַרא ציל האַלט ער זי נאָך דאָ. מרים האָט גלייך וועגען דעם געפרעגט:

— צו וואָס האַלט איהר מיך נאָך דאָ, וואָס ווילט איהר נאָך פון מיר?

— קודם כל מוז איך אייך זאָגען פריילין, אַז איך בין איצט אין אַזאַ לאַגע אַז איך דאַרף האָבען געלד, און נאָכמאָל געלד, איך זעה נישט אויף קיין שום אופן פונוואַנען איך זאָל אַרויסבעקומען אַ ביסעל געלד און קודם-כל רעדען איך פון אייך אַרויסצובעקומען אַ געוויסע סומע.

— איך האָב דאָך נישט קיין געלד. פון וואַנען וועל איך אייך געבען געלד?

— ס׳וועלען שוין זיין אַזעלכע וואָס וועלען פאַר אייך געבען. ס׳וועלען שוין זיין אַזעלכע, וועלכע וועלען אייך וועלען אַרויסראַטעווען פון דעם מענש מיט די „שלאַנגען-אויגען"

זשאָרזש האָט זיך ציניש צולאַכט.

— אַזוי רופען זיי מיך, אַזוי הייס איך ביי זיי און מיך אָרט דאָס נישט ווייל מיט מיינע אויגען האָב איך שוין נישט איין ענין אַדורכגעפיהרט.

— נאָך וואָס דערציילט איהר מיר דאָס, אַלעס איך דאַרף דאָך דאָס נישט וויסען, זאָלען מיר בעסער רעדען וועגען די אויסקויפס-בעדינגונגען וועלכע איהר פערלאַנגט פאַר דער גרויסער פערזענליכקייט וואָס איך בין.

מרים האָט דאָס געזאָגט מיט אַזאַ סאַרקאַזם אַז זשאָרזש האָט אָנגעהויבען אין כעס צו ווערען. ער האָט דערפיהלט אַז דאָס מיידעל איז נאָך נישט אינגאַנצען אַרויס אונטער זיין איינפלוס, און ער האָט געוואָלט פערענדיגען דאָס שפּיל.

— איך בין נישט געוואוינט אַז מען זאָל מיט מיר אַזוי רעדען, דערמאָלט ווען מען געפינט זיך אין מיין אויסשליסליכער מאַכט. מען מוז מיר געהאָרכזאַם זיין און אויספיהרען יעדען מיינעם פערלאַנג. איך קען נישט נאָר איינשלעפערען אויף אַ געוויסער צייט, נאָר אויך אויף שטענדיג.

מרים האָט איצט פערשטאַנען, אַז איהר רוהיגקייט און שטאָלצקייט וועט ביי דעם דאָזיגען מענשען גאָרנישט העלפען, די דיסקוסיע מיט איהם איז אָן איבעריגע. זי האָט זיך דעריבער איינגעזוויגען צוריקגעצויגען צום פענסטער, כדי צו זיין וואָס ווייטער פון איהם.

— איך פערזיכער אייך נאָר, אַז אייך וועט די היינטיגע נאַכט גאָרנישט פּאַסירען, ווען איהר יועט מיר ווערען איבעריג און איך וועל אייך פון דאַנען וועלען פטור ווערען, וועל איך פריהער וועגען דעם זאָרגען, האָט זשאָרזש געשמייכעלט, פּשוט דערפאַר כדי איהר זאָלט קענען ווידוי זאָגען, לעגט אייך שלאָפען, מאָרגען אינדערפריה וועט איהר דאַרפען שרייבען אַ בריוועל, וועלכען איך וועל אייך דיקטירען.

— צו וועמען?

— דאָס ווייס איך נאָך אַליין נישט.

(פאָרטזעצונג קומט).

מ'קאן לעבען נאר מ'לאזט נישט...

שלמה'לע דער „קאסע-אפעראטאר" וויל עפענען א קאסע און דערפאר וועט ער גאנצע 3 יאהר אפזיצען אין „יושב בסתר"

(2) אין דער נאכט פון 25-טען נאוועמבער פ. י. האבען די נאכט-וועכטער פון אינזלער און ציגאַנס פאבריק, אויף סענאטאָרסקא 19 בעמערקט, אַז ביי דער געפאַנצערטער קאַסע „רוכעוועט מען זיך". די גנבים, זעהענדיג דעם וועכטער, זענען אריבער איבער'ן פּאַרקאַן און אנטלאָפען. דער וועכטער האָט נאָכגעשאָסען און מיט דער הילף פון אנדערע מענשען, איז געלונגען איינעם צו פּאַרהאַלטען. דאָס איז געווען דער 38 יעהריגער שלמה מינץ, וועלכער איז דער פּאָליציי בעקאַנט פאַר אַ נ'אַלטען „קאַסע-אָפּעראַטאָר". דער צווייטער איז אַנטלאָפען.

דער פּאָליציי איז אָבער געלונגען אויך דעם צווייטען האַנד-שותף" סטאַניסלאַוו שעוטשיק צו אַרעסטירען.

נעכטען זענען ביידע געשטאַנען פאַר'ן געריכט. שלמה מינץ איז פערמשפט געוואָרען אויף 3 יאָהר תפיסה. שעוטשיק איז צוליב מאַנגעל אין בעווייזען בעפרייט געוואָרען.

—:§:—

מויל-היגיענע אלס געזונדהייטס-פאקטאר פאר דער בעפעלקערונג

די מויל-היגיענע האָט דעם ציל צו געפינען בעדינגונגען, וואָס פעראורזאַכען דאָס געזונד-מאַכען פון די ציינער אין פון דעם מויל, אַלס אַ טייל אָבער פון דער אַלגעמיינער היגיענע בעמיהט זי זיך צו געפינען דעם קאָנטאַקט, וואָס איז פאַראַן צווישען די קראַנקהייטען פון די ציינער און מויל און דעם גאַנצען אָרגאַניזם.

דער בוי פון די ציינער איז זעהר קאָמפּליצירט, מעהר ווי דער בוי פון ביין, זיי געפינען זיך אין די אויסהיילונגען פון דעם קיפער-ביין, זיי זענען פערבונדען מיט דעם קיפער-ביין דורך אַבּ-אונטער-האַלטונגס-אַפּאַראַט, וועלכען מ'רופט פערידאָנטצאַם, און זיי ווערען ערהנערט און נעריירט דורך די אַזוי-גערופענע צאָהן-פולפּא, וועמענס בלוט עס געהט דירעקט פון ביין צו די ציינער. דאָס גאַנצע, דער צאָהן מיט זיין נאָהענטסטער אומגעבונג בילדעט דעם צאָהן-אָרגאַן, אַלס אָרגאַן שטעהט ער אין ענגער פערבינדונג מיט דעם אַלגעמיינעם בלוט-אומלויף און מוז דעריבער זאָר-געפעליג בעהאַנדעלט ווערען צוגלייך מיט אַלע אַנדערע מענשליכע אָרגאַנען, ווי הויט, האַנד, פוס, א. ד. ג. מען דאַרף זיך קלאָר מאַכען דאָס די צאָהן-ערקראַנקונגען ווי די גאַנגרענע פון דער צאָהן-פולפּא קריגען זיך אַדורך שנעלער צאָהן-אומגעבונג, רופען אַרויס דורך דער בלוט-צירקולאַציע פערשידענע קרענק ווי רעוומאַטיזם, געלענק-ענטצינדונג, ענציגדונג פון האַרץ, גאַל, נירען און אַלגעמיינע נעוראַסטעניע.

אין ליכט פון דער אַזוי גערופענער מויל-פערגיפטונג ווערט אונבעדינגט נויטיג צו פערהיטען פון ערקראַנקונגען אונטער און אַרום די ציינער. אין דער ריכטונג געהען אויך אונזערע היגיענישע עצות. אין דער ריכטונג פון בעקעמפען דאָס פוילען פון די ציינער און די ענדערונגען אַרום די ציינער, אין דער ערשטער רייה שפּילט דאָ אַ ראָל דער קאָנסטיטוציאָנס-פאַקטאָר. די ענטוויקלונג פון ראַכיטיזם, (ענגלישע קרענק) אין די פאַבריקס-צענטרען צוזאַמען מיט דער אַלגעמיינער ענטקאַלקונג ווירקט אין אַ שרעקליכען אופן אויף די ענטקאַלקונג פון די ציינער און במילא אויך אויף דעם [illegible] ציינער. דאָס סיסטעמאַטישע געבען קינדער דעם [illegible] וויטאַמין בעקעמפט ערפאָלגרייך דעם ראַכיטיזם. עס איז אַנ'איבערהויפּט אַ וויכטיגע זאַך אַכטונג צו געבען אויף דעם צושטאַנד פון דעם צאָהן-פלייש (זשאָסלעס). די צאָהן-פלייש-ערקראַנקונגען קומען פון פערשידענע אורזאַכען: פון צושטאַנד פון די ציינער, עלטער, אַלגעמיינע קראַנקהייטען, ווי צוקער-קראַנקהייט, אַרטעריזם, א. א. פון צאָהן-שטיין און פון דער קאָנסטיטוציע פון אָרגאַניזם ביי דער אָדער יענער פּערזאָן, וועלכע געהט אָפט איבער בירושה, די ערקראַנקונגען פערורזאַכען אָפט קאָמפּליקאַציעס אין מאָגען, געדערים, צושטאַנד פון אַלגעמיינע בלוט-פערגיפטונג א. א.

דאָס מויל איז אָפט דער פּאַראויסזאָגער פון ערנסטע בלוט-ערקראַנקונגען.

מ'דאַרף דעריבער מיט דער גרעסטער זאָרגפעלטיגקייט האַלטען דאָס מויל אין אַנ'אידעאַלען צושטאַנד.

די ערעפענונג פון דער בילדער אויסשטעלונג

זונטאג איז פארגעקומען די פייערליכע ערעפענונג פון דער בילדער-אויסשטעלונג אויף מאָניושקא 2.

די ערעפענונג האָט בייגעוואוינט א גרויסער עולם צווישען וועלכע ס'האָבען זיך געפונען די אנגעזעהענסטע לאָדזשער פערזענליכקייטען.

א בעזונדערע פערוואונדערונג האבען ארויסגערופען די ווערק פון טרעמבאַטש, בערמאַן, קאָוונער און מאַצקעוויטש. וועלכע געהערען אויך צו די בעסטע אויף דער אויסשטעלונג. אינטערעסאַנט זענען אויך די אנדערע עקספּאָנאַטען.

פאפּול. פרימארגן פארשטעלונג פון „מסעות בנימין השלישי" אין הזמיר

כדי צו געבען א מעגליכקייט די בריינטע פאָלקס-שיכטען צו בעזוכען די געלונגענע פאָרשטעלונגען פון דער „יודישער טעאַטער-סטודיע" אין „הזמיר" ווערט איינגעאָרדענט שבת 11 פריה א פּאָפּולערע פריהמאָרגען-פאָרשטעלונג פון „מסעות בנימין השלישי" פון מענדעלע מוכר ספרים.

פארלעזונג פון דעפ. טשיאלקאש

נעכטען איז פאָרגעקומען אין פילהאַרמאָניע-זאַל אַ פאָרלעזונג א. ד. ט. „די צוקונפט פון סאָציאַליזם" פון בעקאַנטען פּעפּעס-ישען דעפּוטאַט אַדאַם טשיאלקאש פון טאַרנאָוו. דער רעפערענט האָט צוגעצויגען אַ גרויסען אַרבייטער-עולם. די גאַרדעראָב-טאָוויטשאַר-גאַס איז געווען שטאַרק בעוואַכט פון פּאָליציי.

דעפּ. טשיאלקאש גיט אַ גרעסערען געשיכטליכען איבערבליק וועגען דער סאָציאַליסטישער בעוועגונג אין מערב-איראָפּע. אין איהרע ערשטע ענטוויקלונגס-פּאַזען פאַר דער מלחמה איז געווען דער הויפּט-לאָזונג פון אינטערנאַציאָנאַלען סאָציאַליזם: אַלגעמיינע וואַהל-רעכט, און 8-שעה'דיגע אַרבייטס-טאָג. פערשידענאַרטיג איז געווען דער קאַמף אין מזרח און דרום איראָפּע.

נאָך דער מלחמה האָט דער איראָפּעאישער סאָציאַליזם געווידמעט זיין קאַמף פאַר סאָציאַלע רעפאָרמען און פערפעסטיגען די פעלקער-ליגע, כדי אַזוי אַרום צו זיכערען דעם וועלט-שלום, דערנאָך רעדט ער איבער צו דער איבערקעהעניש אין רוסלאַנד אַ דאַנק דעם וואָס דייטשלאַנד און עסטרייך זענען געווען פערנומען אויף זייערע פראָנטען אין גאַליציען, אַז די באָלשעוויקעס האָבען געזיגט אין אָקטאָבער 1917 אַפילו לענין האָט געזאָגט: וואָלט די דייטשע סאָציאַל-דעמאָקראַטיע ערקלערט דייטשלאַנד פאַר אַ ראַטען-רעפּובליק וואָלטען זיין פראַנקרייך מיט די איבעריגע מלוכות אַריינגעמאַרשירט קיין דייטשלאַנד, דאַמאָלט וואָלט דאָס געווען אַ לאַנג-דויערענדיגע מפּלה פאַר'ן פּראָלעטאַריאַט. דאָס בעשטעטיגט אונגאַרן, און פּרייסען.

די קאָמוניסטען זאָגען ביי יעדער געלעגענהייט אַז שולדיג אין דער טרויעריגע לאַגע פון פּראָלעטאַריאַט איז נישט דער פאַשיזם נאָר די סאָציאַליסטען. נאָך מיט יאָהרען צוריק האָט מען גערעדט וועגען איינהייט פון אַרבייטער-קלאַס. די קאָנפערענצען וואָס דער 3-טער אינטערנאַציאָנאַל האָט גערופען האָט געליטען אַפיאַסקאָ, אַדאַנק זינאָוויעווען. אַפילו אין איטאַליען האָבען די קאָמוניסטען אין אָנפאַנג נישט בעקעמפט מוסאָליניך מיט זיי פאַשיסטען נאָר בעקעמפט פּערפיטערט די רעכטע סאָציאַליסטען ביז וואַנען מוסאָליני איז געוואָרען די פאַן פון וועלט פאַשיזם.

וועגען וועלט-קריזיס וואָס איז אַ פועל-יוצא פון דער ראַציאָנאַליזאַציע, וואָס דאָס האָט געזאָלט זיין אַ ישועה פאַר די אַרבייטענדיגע מאַסען, איז דאָס געוואָרען אַ קללה. 30 מיליאָן אַרבייטסלאָזע זעיען אַרויסגעשטויסען געוואָרען פון דער פּראָדוקציע אפילו פּראָס. וואַגעמאַן דער דירעקטאָר פון דייטשען קאָניונקטור-אינסטיטוט זאָגט נביאות, אַז דער קריזיס וועט זיך ציהען ביז 1940 יאָהר. פאַר דער מלחמה האָט אַ קריזיס געדויערט העכסטענס 9 יאָהר.

צום סוף רעדט ער נאָך אַרום די פּערספּעקטיווען אויפ'ן איינהייטליכען פראָנט פון פּראָלעטאַריאַט אין פּוילען.

דזשעק רעכציט צוגאסט אין רעדאקציע

נעכטען האָט בעזוכט אונזער רעדאַקציע דער בעליבטער אַרטיסט, דער גאַסט דזשעק רעכטציט, וועלכער גאַסטראָלירט איצט מיט גרויס ערפּאָלג אין היגען יודישען טעאַטער אין „פילהאַרמאָניע".

דער גאַסט האָט פערבראַכט אין רעדאַקציע אַ לענגערע צייט, דערצעהלט וועגען דער לאַגע פון יודישען טעאַטער אין אַמעריקאַ. איבערגעבען גריסען פון בעקאַנטע לאָדזשער אַרטיסטען, וועלכע פערנעהמען אַ גרויס אָרט אין'ם אַמעריקאַנער יודישען טעאַטער און האָט אויך גערעדט וועגען זיינע ווייטערדיגע פּלענער אין לאָדז.

היינט קאנצערט פון מיקאליי ארלאוו

היינט, דאָנערשטאָג, 830 אָוונט קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע זאַל דער לאַנג ערוואַרטעטער קאָנצערט פון וועלט-בעריהמטען רוסישען פּיאַניסט מיקאָליי אָרלאָוו.

אין זיין היינטיגען פּראָגראַם וועט דער בעריהמטער קינסטלער אויספיהרען די שענסטע פערל פון דער פּיאַנאָ-ליטעראַטור די שאַפונגען פון פראַנק, שקאַרלאַטי, שומאַן. דעבּיוסי, שאָפּען. שימאַנאָווסקי, פּראָקאָפּיעוו און פון זיינע אייגענע קאָמפּאָזיציעס.

פון „ארט"

דער אַרטיסטישער און מאַטעריעלער ערפאָלג פון „שמחות ביי יודען" שטייגט פון טאָג צו טאָג. דער בייפאַל איז גרויס. די גאַנצע טעאַטער-קריטיק דריקט זיך אויס מיט'ן גרעסטען לויב וועגען דאָזיגען פּראָגראַם, ווי וועגען איינעם פון די געלונגענסטע „אַרט"-פּראָגראַמען.

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, דעם 3 מערץ 1932

11,45 פּרעסע איבערזיכט, 11,58 צייטסיגנאַל, 12,10 גראַמאָפאָן, 12,35 קאָנצערט, 3,50 פּראָגראַם פאַר קינדער, 4,20 לעקציע פראַנצויזיש, 4,40 גראַמאָפאָן 5,10 פאָרלעזונג. 5,35 געזאַנג. 6,00 פאָרטעפּיאַן, 6,50 פערשידענעס, 7,15 פּיסקסטעל, 7,30 רעפּערטואַר. 7,45 ראַדיאָ-פּרעסע, 8,00 פּאָליטאָן, 8,45 קאָנצערט, 10,10 גראַמאָפאָן, 10,20 קאָמוניקאַטען 10,30 מוזיק.

אויטאָנאָמישע שווייסונגען
מעטאַל-בעאַרבייטונגען
שלאָסערי-אַרבייטען
מאַשינען - טיילען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאָנסטאַנטינער 11/13
(רוג [illegible])

דער נייעסטער.
פּרעכטיגער סוקצעס פון דער קעניגין פון פּוילישען עקראַן
Jadwiga
SMOSARSKA
אין פילם אונטער'ן נאָמען:
דאס יאהר 1914
דראַמע פון ליבע און אָפּפערונג
די פּרעמיערע קומט שוין פאַר אין עטליכע טעג אום אין
קינא „SPLENDID"

אכטונג!
פאַבריקס-קאָנצעסיעס, קאַרטעס זשמיעלניטשי, פּאַטענטען-ענינים, שטייער פראַגען, סאַנדאָווע ספּראַוועס, מיליטער און אַנד. ענינים ערלעדיגט אַמבעסטען די בעקאַנטע יוריסטען-ביורא
„JUSTIC" אלטשטאדט 11
ספּעציעלע אָפּטיילונג פאַר קלויזולעס און זאַבעזפּיעטשעניאַס אויף גאַנץ פּוילען אין משך פון 1 טאָג.
בעמערקונג: ביי אונז נעהמט אָן דער רעכטספּובליציסט יעקב ראַטנער. 6191

שריפטען
מיט פאריזער שריפטען
ווי אויך פערטיגע שילדען
ווערען ערשטקלאַסיג און רעעל אויסגעאַרבייט
צו ביליגע פּרייזען
ביי קערש, סקווערנאווא 15

געדענקט, יודען!
אז איהר דאַרפט פריהער נישט אינטערנעהמען קיין שום שריט אין אייער רעכטליכען ענין, כל זמן איהר האָט זיך נישט פערשטענדיגט מיט'ן רעכטס-פּובליציסט י. אינפעלד, לאָדז, פּיעטריקאָווער 31.
אויפנאַהמס-שעה'ן טעגליך פון 4—8 אָוו.
שריפטליכע אָנפראַגען קאָן מען אַדרעסירען

ZAKŁAD GRAWERSKI i FABRYKA STEMPLI
H. JOSKOWICZ
Łódź, Piotrkowska 156
ZAKŁ. GRAWERSKI FABR. STEMPLI H. JOSKOWICZ Piotrkowska 156
poleca po cenach niskich
STEMPLE:
kauczukowe, metalowe,
SZYLDY:
różnego rodzaju,
monogramy, herby,
żetony, znaczki sportowe i t. p,
Uwaga: Odsprzedawcy otrzymują znaczne rabaty. 706

קלאנג-קינא-טעאטער
APOLLO
היינט און פאלגענדע טעג!
העלדישע עפּאָפּיי פון די געשיכטען פון די קאַמפען מיט'ן צאַריזם וועגען דער אינאָבהענגיגקייט פון פּוילען א. נ.
10 פון פאוויאק
מעכטיגער פילם אויפ'ן גרונד פון די זכרונות פון Jan-Jur Gorzechowski
אין די הויפּטראָלי:
ZOFJA BATYCKA
BOGUSŁAW SAMBORSKI
ADAM BRODZISZ
KARLINA LUBIENSKA
JOZEF WĘGRZYN
אָנהויב אין געוו. טעג 4 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג—12 א זייגער ביינטאָג.
נעכסטער פּראָגראַם: „דערלייזונג" לויט טאָלסטאָי

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE
ZIELONA 6,
Telefon
12-333
tel. 12-333
tel. 12-333
ערטסליכע דרינגענדע הילף אין אַלע פּלוצלינגע פאַלען צו יעדער צייט ביינאַכט און ביינטאָג ווי אויך אין אַלע גינעקאָלאָגישע פאַלען

קלעפּסידרעס
צו זעהר ביליגע פּרייזען
נעהמט אָן די דרוקעריי פון
„נייעם פאלקסבלאט"
די קלעפּסידרעס ווערען איז משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט און פונאַנדערגעשיקט איבער דער שטאָט.

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט. אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיס-טונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס און גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענטשן-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-טאפ, און עס פאלט אריין אין דעם פוס און דער קראנקער איז אין א גרויסע סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל געמאכטע הייל-באנדאזשן אויסגעצייכנט גוט דורך גרויסע יראפעסא״ען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דיפלאמירטע פראפעסאר דאקטאר בראכירעשוני בעזאכט. זיכער דעם א הערמטו און גשפעהרליכסטע ברוך. אויך פאר הויקערס ריהטינגען מיט הייל-גארסעטן און אפאראטן פאר פערקרומטע

פוס און פלאטס-פוס ספעציעלע איינלאגן אין די שיך. קונסטליכע גומענע פיס און הענט, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אומבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד״ר בארענטש, פראפ. דר. י. מארישלער, פראפ. ד״ר בר. קיעלאנאוסקי און אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט מאך איך עפענטליך בעקאנט, אז איך בין 3 מאל אפערירט געווען אויף א בורך קראנקהייט און דאך אהן ערפאלג. דערנאך האב איך מיך געווענדעט אין ארטאפעדישען אנשטאלט פון ה' דיר. י. ראפאפארט וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, און א דאנק זיין גוטע באנדאזש, וואס איז מיר פערטיגט געווארן דעם 9-טען פעברואר 1932 פיה״ איך מיך זעהר גוט, כ׳בין פעהיג צו פיזישע אנשטרענגונגען און איבערהויפט פיה! איך זיך אלס געזונטער מענש

R. Hartman, ul. Franciszkańska 34

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע

פון מאגיסטער

ג. שאץ

פיעטריקאווער 37

פראנט, 2 שטאק.

אנאליזען פון קאל, אורין לייכעך און אנד.

מעסיגע פרייזען.

Samochody

i motocykle używane
Kupno, sprzedaż, komis
zamiana.
Auto-Agencja
Gdańska 82 tel.189-28

קראנן-קינא-מעאטער

ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער דאפעלטער שלאגער-פראגראם:

1) דאס מייסטערווערק דאס לאנג-געזאנג א. נ.:

ווען די ליבע ערוואכט

אין דער הויפט ראלע BEBE DANIELS

רייכע אויסשטאטונג! הערליך שפילן! רייצנדער טעמפעראמענט!

2) גרויסער פוילישער לאנג-פילם א. נ.:

די שטים פון הארץ

אין די הויפט-ראלען:

Romanówna i A. Żabczyński

דער זאל איז גוט בעהייצט.

אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג 12 בייטאג.

אינטצעס

פאר גראפישע אנשטאלטען דרוקערייען און פערלאגען עמפפעהלט

די איינציגע אידישע צינקאגראפיע אין לאדז

„גאלינקס״

פעטריקאווער 104

טעל.: 241-24

יעדער איינציגער

האט זיך איבערצייגט אז פאר

מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או״וו

צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן שענקעוויטש 23

טעלעפאן 191-00.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

די — —

בעשטע פעלד-בעטן

Palma-Patent

„Palma-Patent“

וואס זיינען בעקאנט מיט זייער פראקטישקייט און דויערהאפטיגקייט

מיט א גאראנטיע אויף 3 יאהר

ווי אויך לעזשאקעס, פעלד-בעטלעך און פעלד-בענקלעך

מאטראצען

געבעטעס, שאטקאווע, קאנאדיסקע קאזעטקעס, טאפטשאנעם

ביליגע פרייזען נור אין דער בעקאנטער פאבריק

לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 131-85

דעטייל — הורט

Dr. Różaner

צוריקגעקעהרט

ספעציאליסט פון הויט און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע און קינדערלאזיגקייט

נארוטאוויטשא 9, טעלעפאן 128-98

נעמט אן פון 8—10; 4—8 אוועגד.

זונטאג פון 9 ביז 10 פריה.

Dr. med. Haltrecht

ספעצ.-ארצט פאר הויטאון געשלעכטס-קראנקהייטען

נעהמט אן פון 8—9.30 פריה, פון 12.30—1.30 נאכמ.

און פון 5 ביז 9 אוו. נר. זונטאג פון 9 ביז 1 בייטאג.

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

דאמען בעזונדער ווארטע-זאל.

מאשין-לעכער

ווערן אנגענומען אויסצונייען ביי

ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

Dr. med M. Lerner

ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען

זאכאדניא 64, טעל. 113-09

נעמט אן פון 3 — 5 נאכמ. 121

Dr. med. J. LUBICZ

כירורג-ארטאפעד

פאלודניאווא 9, טעל. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

אייגענע פראצאווניע פון זעלבסטליכע ארטאפעדישע אפאראטען: הקלאדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענט און פיס, גארסעטען א. אז. וו.

נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

Dr. med. REICHER

פאלודניאווא 28. טעל. 20193

ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג

נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אוונט

זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

Dr med. H. LUBICZ

ספעציאליסט פאר הויט-, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43) טעל. 141-32

עמפפאנגס-שעה׳ן 8 — 10, 12 און 2 — 5, 5 — 8, זונטאג און יו״ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע זאל

Starszy Felczer

L. Tajchner

אלטשטאדט 12

בעזיצט א 23-יעהריגע שפיטאל-פראקטיק אין ווארשא און אין לאדז.

נעהמט אן קראנקע פון אלע ספעציאליטעטען א גאנצען טאג.

פאר ארימע אויפנאהם פון 8—10 פריה נור 1 זל.

Dr. med. W. Eychner

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבן קינא „טשארי״) טעל. 134-72

נעהמט אן פון $2\frac{1}{2}$ — 4 און פון 7 — 8 אוועגד

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.

קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.

— — טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אוועגד. — — פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

— בעזונדער ווארטע-ציכער פאר פרויען. —

וויזיט 3 זל.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן-, נאז-, האלז-און לונגען-קראנקהייטען

11-טעז ליסטאפאד 9

קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זכערושער 17 פון 10 — 11

Dr. med. STUPEL

Ordynator-Roentgenolog Szpitala Miejskiego

האט בעגייט די אויפנאהמען אין רענטגענאגראפיע אין דער לעטשניצע זגערזשער 17 פון 12—6 נאכמ. זונטאג פון 12 — 2 מיטאג.

אין וועגערישע קראנקהייטען אין דער היים אויף מיעלטשארסקיעגא 12 (שקאדנא) טעל. 118-28

פון 7—9 אוועגד, זונטאג פון 4—6 נאכמ.

לעטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאן 137-63

נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליסטען

וואלינסקי, זאלצוואסער, לוביטש, סלאבאדסקי, קערשנער, שיפמאן, שמירגעלד, שמערלאווסקי

ווי אויך וויזיטען אין שטאט.

עלעקטריזאציע, אנאליזען, דענטיסטישער קאבינעט צאהן-ארצט לאזשינסקא-סטאראפאלסקא

א בעראטונג ביים אויגען-דאקטאר נאר 3 זל.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.

זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ.

בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

קליינע אנאנסען

פרייז פון אנאנס ביז 15 ווערטער נור 1 זל.

פערשידענעס

א שטעפער-מאשין (לינקס-מאשין) אין גוטען צושטאנד ביליג צו פערקויפען, זאווי א ראווער. זאמענהאף 19, בערגער.

עס איז נויטיג

א דעסינאטאר-מוסטערצייכנער, וועלכער קען פאריכטען פארבערייטונגס-ארבייטען, זוכט בעשעפ-טיגונג בעגען מעסיגען געהאלט. צימער-גאס 17, וואלינונג 2. 1360

לאקאלען

א וואוינונג פון 2 צימער און קוך מיט אלע בעקוועהמליכקייטען, זעהר ביליג דירה-געלד, אין פון זאפארט איבערציגעבן אין בעסטען צענטרום שטאט נאוואמיעסקא 6, פראנט, וואהנ. 72. 1366

זעהר ביליג א געוועלבן איבערצוגעבן פון זאפארט, ביליג דירה-געלד, געאייגנעט אויף אלע ארטיקלען, אין בעסטען צענטרום שטאדט נאווא-מיעסקא 19 אי דערוויסען זיך ביים הויז-ווערטער 365

א קוואליפיצירטער שקארפעטען-ארבייטער ווערט געזוכט אויף 2 אידעאל-וועגדער-פלאטין אהן מייסטער. פילסודסקיעגא 31, אפיצינע לינקס. 1361

א זעהר ענערגישער יונגערמאן, בעקאנט אין די סוחרישע קרייזען אלס קוואליפיצירטער סוחר און סאלידער מענש, זוכט א פאסטען אין א פאבריק אדער געשעפט, עווענטועל ביי וואס עס זאל נישט זיין. די בעסטע רעפערענצען. אפערטען אין אדמ. אונטער „סוחר״. 1365

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלן א היים; אויף דער פראווינץ 6-5 א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל. פאר׳ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז די פערלאג נישט פעראנטווארטליך די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט—24 גר. אין דער דריט 8 שפאלטען

אין טעקסט—40 . . . . . . 60— . . . . . . 4 .

פאר א מילימעטער-שורה: נאכ׳ן טעקסט—12 . . . . . . 18— . . . . . . 8 .

דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Neier Folksblat“. spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Krzuetowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kegelman
Czcionkami drukarni „Neier Folksblat“, Piotrkowska 81